Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!

Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 6 (6595) | 20 студзеня 1940 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза капітану Саранчову Н. Г.

Узнагароджанне ордэнамі і медалямі СССР начальствуючага састава Чырвонай Арміі.

Аперзводкі Штаба Ленінградскай Ваеннай Акругі.

Напярэдадні Ленінскіх дзён.

У Народным Камісарыяце Замежных Спраў.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:

А. Джалюк — Прымаць у партыю лепшых людзей.

А. Карпусенка — Членскія ўзносы — важнейшае звяно партыйнай гаспадаркі.

АРТЫКУЛЫ:

В. Крумкоў — Ленін аб знешняй палітыцы Совецкай улады.

В. Карскі — А. І. Герцэн.

А. Шустар — Сонца Сталінскай Канстытуцыі саграве жыццё.

П. Чэпік — На асушаных балотах.

А. Бойка — [illegible]

А. Мінькоў — Глыбока вывучаць рускую мову.

Р. Сырнін — [illegible]

Папавінскі рух сярод чыгуначнікаў Аршанскага вузла.

НА БЫТАВЫЯ ТЭМЫ. А. Кан, В. Астроўскі — Аб работе «амерыканкаў».

ЗА РУБЯЖОМ:

Літоўскі друк аб геройчым дрэйфе ледакола «Седоў». Пратэст супроць дапамогі белафінам. Германскі друк аб англа-французскіх планах пашырэння вайны. Ваенныя дзеянні ў Заходняй Еўропе. Вайна на моры. Святкаванне 10-гадовага юбілея «Дэйлі уоркер». Праследаванне камуністаў ва Францыі. Ваенныя дзеянні ў Кітаі.

...ЫДАТНА ПАДРЫХТАВАЦЬ ДЭКАДУ ...ЕЛАРУСКАГА МАСТАЦТВА У МАСКВЕ

...екалькі месяцаў аддзяляюць нас ад ...ейшай падзеі ў жыцці беларускага ...да. У маі гэтага года ў Маскве — у ...іцы вялікага СССР — адбудзецца дэ... беларускага мастацтва. Для нашай ...ублікі гэта падзея мае каласальнае ...тычнае значэнне, недаацаніць яе ні...ельга.

...еларускі народ, пад геніяльным кіраў...вам партыі Леніна—Сталіна, пры ...кай дапамозе вялікага рускага народа ...аваў сваю соцыялістычную дзяржаў...ць, стаў поўнапраўным гаспадаром ...го лёсу.

...аш народ перажыў не адно выпраба...е, атрымаў не адну бліскучую пера... ў барацьбе з шматлікімі ворагамі. ...ьшэвіцкая партыя няспынна вядзе бе...скі народ, як і ўсе народы нашай не...ознай радзімы, ад перамогі да перамогі, ...жным годам, з кожным днём паляп...шца яго матэрыяльны і культурны ...абыт.

...удрая ленінска-сталінская нацыяналь... палітыка, як велізарны пражэктар, ...тляе шлях беларускага народа да за...нага і культурнага жыцця. На аснове ...ыянальнай палітыкі геніяў працоўна... чалавецтва Леніна і Сталіна пад ва...ьнымі вялікага Сталіна наш на... за годы совецкай улады, за выдатныя ... сталінскіх пяцігодак дабіўся сапраў... гістарычных поспехаў. Убогая, цёмная ...аіна ў мінулым Беларусьператварылася ...ну з квітнеючых совецкіх соцыялі...ных рэспублік вялікага Саюза ССР.

...ось чаму сам факт правядзення дэкады ...рускага мастацтва ў Маскве набывае ...арнае палітычнае значэнне. У гэтым ...е знаходзіць сваё адлюстраванне веліч ...кага ладу, веліч нашых поспехаў. ...экадзе будуць прадэманстраваны да...енні совецкага мастацтва — аднаго з ...ткаў соцыялістычнага будаўніцтва ў ...Р. У гэтым паказе будуць адлюстрава... вялікія перамогі беларускага народа.

...аблівых поспехаў на фронце мастац... працоўныя БССР дабіліся за апошнія ... Створан Оперны тэатр, Філармонія, ...я драматычныя тэатры (рускі — у ...лі, беларускі — у Мазыры, калгасны ...у Рэчыцы і т. д.), вырасла і ўмаца...ся ў ідэйных і творчых адносінах пле... таленавітых артыстаў і пісьменнікаў, ...акоў і кампазітараў, бурна развіваец... народная творчасць і мастацкая сама...насць. У рэзультаце ўмацавання і па...эння творчай сувязі з мастацтвам ...кага рускага народа, нашы мастацкія ...новы дабіліся велізарных поспехаў. Та... тэатры, як Вялікі дзяржаўны тэатр ...ы і балета і 1-шы Дзяржаўны дра...ычны тэатр, ажыццявілі ўжо не адну ...аноўку, якія смела могуць быць прыз... выдатнымі спектаклямі («Дрыгва», ...авей», «Апошнія», «Пагібель воўка», ...) смяецца апошнім»). Значных поспе... дабіліся і 2-гі Драматычны, Яўрэйскі, ...ячы і рад іншых тэатраў і творчых ...ктываў.

...сё гэта паставіла на парадак дня ...ядзенне дэкады, якая з'явіцца творчай ...вазданай перад грамадскасцю Масквы, ... кіраўнікамі нашай партыі і ўрада. ... (дэкада) — не самамэта, а сродак ...іцця на новую ідэйную і творчую ...ень усяго мастацтва нашай рэспублікі.

...араз падрыхтоўка да дэкады ўступіла ...шаючы этап. Перад калектывамі, якія ...ць на дэкаду, вельмі многа работы — ...ты адказнай і пачотнай. Аднак, трэба ...а сказаць, што падрыхтоўка ідзе яшчэ надзвычай марудна, не тымі тэмпамі, якія зараз патрэбны. З зацверджанага ўрадавай камісіяй рэпертуара яшчэ і першая палавіна не гатова.

Нават такія спектаклі, як «Салавей», «Дрыгва» і інш., патрабуюць сур'ёзных і адказных дапрацовак. Прычым гэтыя дапрацоўкі надзвычай зацягваюцца. Для прыкладу можна прывесці работу над операй «Міхась Падгорны», якая без канца перарабляецца і дагэтуль не паказана яшчэ гледачу. Да апошніх дзён у Вялікім оперным тэатры мела месца самазаспакоенасць, размагнічанасць, адсутнасць патрэбных тэмпаў работы.

Яшчэ горш абстаяць справы з тымі спектаклямі, якія глядач яшчэ не бачыў. Гутарка ідзе аб оперы дэпутата Вярхоўнага Совета БССР кампазітара Туранкова «Кветка шчасця» і аб рабоце над заключным канцэртам дэкады.

Зусім незразумела, чаму так марудна ідзе работа над операй Туранкова. Няўжо і тэатр, і кампазітар, і пастановачная брыгада не зацікаўлены ў тым, каб хутчэй узрадаваць беларускага гледача новым выдатным спектаклем? Аказваецца, работу тармозіць пастановачная частка.

Справа з заключным канцэртам, здавалася, зрушылася з мёртвага пункта. Зацверджан план, пастаноўшчык канцэрта. Але разам з тым вельмі марудна ідзе работа над афармленнем і асабліва з падрыхтоўкай самадзейнасці мастацкай, якая абавязкова павінна ўдзельнічаць у канцэрце. На сутнасці да вырашэння гэтага пытання не прыступіла яшчэ і Упраўленне па справах мастацтваў.

Многа недахопаў ёсць яшчэ ў рабоце па падрыхтоўцы да дэкады. Асноўны заключаецца ў тым, што няма цвёрдай планавасці, арганізаванасці, што партыйныя арганізацыі і кіраўнікі мастацкіх калектываў па-сапраўднаму не ўзначалілі энтузіязма творчых работнікаў, якія гараць жаданнем працаваць як мага з большым поспехам. Вялікім прабелам з'яўляецца і тое, што да ўдзелу ў гэтай адказнай рабоце прыцягнута мала майстроў мастацтваў з заходніх абласцей Беларусі. І, нарэшце, адчуваецца слабая работа і такіх арганізацый, як Саюзы совецкіх кампазітараў, мастакоў і пісьменнікаў. Чамусьці ў плане работы гэтых саюзаў амаль няма пытанняў, звязаных з падрыхтоўкай да дэкады. Таму затрымліваецца здача музыкальных твораў для заключнага канцэрта дэкады, няма пэўнай колькасці паэтычных тэкстаў, не вырашаны пытанні, звязаныя з афармленнем спектакляў і заключнага канцэрта дэкады.

Усе гэтыя недахопы трэба ў бліжэйшы час канчаткова знішчыць і дабіцца таго, каб дэкада беларускага мастацтва ў Маскве прайшла пад знакам разгорнутага паказу перамог культуры і мастацтва беларускага народа. У часе дэкады ў Маскве трэба арганізаваць выстаўку беларускага выяўленчага мастацтва, выступленні канцэртных брыгад і пісьменнікаў у клубах сталіцы і т. д. Трэба, каб чырвоная Масква, якая з вялікай любоўю адносіцца да беларускага народа, і на гэты раз была захоплена багаццем нацыянальных фарбаў і творчых талентаў беларускіх майстроў.

Трэба спадзявацца, што, натхнёныя няспыннымі клопатамі і ўвагай партыі і ўрада, нашы майстры мастацтва на выдатна падрыхтуюць дэкаду беларускага мастацтва. Парукай гэтаму павінна быць энергічная, настойлівая, напорыстая, крапатлівая работа.

АПЕРЗВОДКІ ШТАБА ЛЕНІНГРАДСКАЙ ВАЕННАЙ АКРУГІ

...а працягу 18 студзеня баявая дзейнасць на фронце выразілася галоўным чы... у пошуках разведчыкаў і ў радзе раёнаў у артылерыйскай перастрэлцы. ...аша авіяцыя рабіла разведчыя палёты.

* *
*

На працягу 19 студзеня на ўсіх напрамках адбываліся пошукі разведчыкаў ...ў некаторых раёнах — сутычкі дробных часцей. На Петразаводскім напрамку ...раёне Кітэля нашай разведгрупай знішчан батальён праціўніка, які пакінуў ...месцы 26 кулямётаў. На Карэльскім перашэйку — сутычкі перадавых часцей ...вялікімі стратамі для праціўніка.

У радзе раёнаў наша авіяцыя зрабіла разведчыя вылеты і баявыя дзеянні ...ваенных аб'ектах.

...БЛАСНАЯ НАРАДА ПА АБАРОННАЙ РАБОЦЕ

...ЮЗЫР. (Спец. кар. «Звязды»). Палес... абком КП(б)Б правёў нараду загадчы... ваеннымі аддзеламі райкомаў партыі ...омсамола разам з адказнымі работніка... Асоавіяхіма, Чырвонага крыжа, фізіч... культуры і спорта.

...а нарадзе былі заслуханы справазда... старшынь абласнога совета Асоавіяхі... тав. Абухова, абласнога совета Чырво... крыжа тав. Сычовай і абласнога ...тэта па справах фізкультуры і спорта ... Петрачака. З часу стварэння ваен... аддзелаў у кіруючых партыйных і ...самольскіх органах колькасць членаў ...авіяхіма па вобласці ўзрасла на 10.000 ...авек, створаны 143 новыя фізкуль... арганізацыі, 5 добраахвотных ...ртыўных таварыстваў у калгасах, перавыканана кантрольнае заданне па падрыхтоўцы значкістаў ГПА і варашылаўскіх стралкоў.

Выступіўшыя ў спрэчках таварышы крытыкавалі абласныя і раённыя арганізацыі фізкультуры, Асоавіяхіма, Чырвонага крыжа за адсутнасць дзейснай сувязі з нізавымі арганізацыямі. Адзначалі і такі факт: у Мазыры на працягу трох год «будуецца» лёдавы каток, на які штогод затрачваюцца вялікія сродкі, а катка ў горадзе ўсё-ж такі няма.

Нарада прыняла выклік на соцыялістычнае спаборніцтва нарады абароннафізкультурнага актыва Гомельскай вобласці на лепшую пастаноўку масава-абароннай і фізкультурнай работы ў 1940 годзе.

ХРОНІКА

Соўнарком БССР назначыў: намеснікам ...роднага Камісара Лясной Прамысловасці ...ССР тав. Лахтанава Савелія Грыгор'евіча і намеснікам Народнага Камісара Лёгкай Прамысловасці БССР тав. Астаф'ева Івана Міхайлавіча.

УКАЗ
ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза капітану Саранчову Н. Г.

За ўзорнае выкананне баявых заданняў камандавання на фронце барацьбы з фінскай белагвардзейшчынай і праяўленыя пры гэтым адвагу і геройства прысвоіць званне Героя Совецкага Саюза з уручэннем ордэна Леніна і медалі «Залатая Звязда» капітану Саранчову Нікалаю Георгіевічу.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль. 19 студзеня 1940 года.

УЗНАГАРОДЖАННЕ ОРДЭНАМІ І МЕДАЛЯМІ СССР НАЧАЛЬСТВУЮЧАГА САСТАВА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР за ўзорнае выкананне баявых заданняў камандавання на фронце барацьбы з фінскай белагвардзейшчынай і праяўленую пры гэтым доблесць і мужнасць узнагароджаны ордэнамі і медалямі СССР група начальствуючага састава Чырвонай Арміі. Ордэнам Леніна — старшы лейтэнант Бальбухаў Самен Васільевіч, палкоўнік Краўчук Аляксандр Міхайлавіч, старшы палітрук Мірошнічэнка Павел Пракоф'евіч, старшы лейтэнант Пугачоў Грыгорый Цітавіч і капітан Сінцоў Міхаіл Іванавіч.

Сярод 76 таварышоў, узнагароджаных ордэнам «Чырвонае знамя», — Герой Совецкага Саюза палкоўнік Краўчэнка Грыгорый Пантэлеевіч, малодшы камандзір Аліпуў Васілій Георгіевіч, палкавы камісар Беляноў Іван Сямёнавіч, лейтэнант Галубоўскі Юрый Міхайлавіч, капітан Завілевіч Уладзімір Абрамавіч, маёр Ледзянкоў Ціхан Васільевіч і інш.

Ордэнам «Чырвоная Звязда» узнагароджаны 23 таварышы.

Медалю «За адвагу» узнагароджаны 53 чалавекі і медалю «За баявыя заслугі» — 6 чалавек. (ТАСС).

БУДЗЕМ БІЦЬ ВОРАГА ДА ПОЎНАГА ЯГО РАЗГРОМУ

З велізарнай радасцю я даведаўся аб высокай узнагародзе, якой удастоіў мяне совецкі ўрад. Гэта ўзнагарода дае мне новую невычарпальную энергію для далейшай барацьбы з белафінскімі бандытамі.

Узнагароджанне мяне і байцоў маёй батарэі тт. Ланцова і Пульніна з'яўляецца адначасова ўзнагародай усёй батарэі, усёй часці. Я горача дзякую партыі і ўраду, выхаваўшых мяне камандзірам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, удастоіўшым такую высокую ацэнку.

У славу вялікага Сталіна, у славу любімай радзімы, у імя вызвалення фінскага народа мая батарэя будзе і надалей біць белафінаў да поўнага іх разгрому, каб [illegible]

Герой Совецкага Саюза старшы лейтэнант Д. МАРГУЛІС.

ЛЕНІНГРАД, 19 студзеня. (ТАСС).

Высокая ўзнагарода натхняе нас на новыя баявыя подзвігі

ЛЕНІНГРАД, 17 студзеня. (ТАСС). Сёння ў часцях доблеснай арміі з велізарным натхненнем прайшлі мітынгі, прысвечаныя Указу Прэзідыума Вярхоўнага Совета Совецкага Саюза аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза і аб узнагароджанні ордэнамі і медалямі СССР начальствуючага і палітычнага састава Чырвонай Арміі. [illegible]

У НАРОДНЫМ КАМІСАРЫЯЦЕ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ

17 студзеня Намеснік Народнага Камісара Замежных Спраў тав. Лазоўскі прыняў шведскага пасла [illegible]

Нездавальненне ў белафінскай арміі

СТАКГОЛЬМ, 19 студзеня. (ТАСС). [illegible]

СУСТРЭЧА ЛЕДАКОЛАЎ „И. СТАЛИН" І „СЕДОВ" З ПАРАХОДАМ „СТАЛИНГРАД"

БОРТ ЛЕДАКОЛА «И. СТАЛИН», 17 студзеня. (Радыё ТАСС). [illegible]

І. ПАПАНІН.

Лепшым сынам нашай радзімы

[illegible]

ЯНКА КУПАЛА, ЗМІТРОК БЯДУЛЯ, ПЯТРУСЬ БРОЎКА.

Кіславодск.

Грашовыя прыбыткі калгаснікаў

ДРЫСА. (Спец. кар. «Звязды»). [illegible]

Калгас імені Валадарскага, Магілеўскага раёна, занесен на рэспубліканскую Дошку Пачота перадавых калгасаў БССР. НА ЗДЫМКУ: старшыня калгаса імені Валадарскага ордэнаносец І. Н. Каракін.

НАПЯРЭДАДНІ ЛЕНІНСКІХ ДЗЁН

МІНСК

Абком і гарком партыі праводзяць у Доме партыйнага актыва для прапагандыстаў, агітатараў, педагогаў, партыйных і совецкіх работнікаў і совецкай інтэлігенцыі навуковыя пасяджэнні, прысвечаныя памяці генія чалавецтва Уладзіміра Ільіча Леніна. На гэтых пасяджэннях кваліфіцыраваныя лектары чытаюць цыкл лекцый, якія складаюцца з чатырох тэм:

Па першай тэме «16 год без Леніна па ленінскаму шляху» 18 студзеня выступіў з дакладам лектар гаркома партыі, выкладчык ВНУ тав. Саевіч.

Учора вечарам з другім дакладам «Ленінскі этап марксісцкай філасофіі і далейшае развіццё яго таварышам Сталіным» выступіў кандыдат філасофскіх навук дацэнт кафедры марксізма-ленінізма тав. Ільюшын. Даклад «Таржаство ленінска-сталінскіх ідэй у знешняй палітыцы партыі» зрабіў сакратар Мінскага абкома партыі тав. Хаін-Юмскі.

Сёння адбудзецца трэцяе навуковае пасяджэнне, на якім лектар ЦК ВКП(б) тав. Іовчык прачытае лекцыю «Вялікі рускі народ і яго культура».

Такія-ж лекцыі будуць прачытаны для партыйнага і совецкага актыва раёнаў вобласці.

Марксісцка-ленінскі універсітэт выхаднага дня, у сувязі з падрыхтоўкай да ленінскіх дзён, свае чарговыя заняткі прысвяціў выключна ленінскім тэмам.

БАБРУЙСК

Для раённага партыйнага актыва днямі ў парткабінеце прачытана лекцыя на тэму: «16 год без Леніна па ленінскаму шляху пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна».

Ва ўсіх групах школы медыцынскіх сясцёр праведзены гутаркі аб жыцці і дзейнасці В. І. Леніна. 21 студзеня адбудзецца жалобны сход. Да гэтага дня выпускаецца спецыяльны нумар насценнай газеты.

КОПЫЛЬ

21 студзеня ва ўсіх прадпрыемствах, соўгасах, калгасах, МТС і ўстановах Копыльскага раёна будуць праведзены жалобныя сходы з дакладамі аб жыцці і рэвалюцыйнай дзейнасці В. І. Леніна. Райком партыі вылучыў дакладчыкаў з раённага партыйнага актыва.

У радзе камсамольскіх арганізацый раёна адбудуцца сходы, на якіх будуць прачытаны лекцыі па асобных тэарэтычных работах В. І. Леніна: «Хто такія «прыяцелі народа» і як яны ваююць супроць соцыял-дэмакратаў?», «Дзве тактыкі соцыял-дэмакратыі ў дэмакратычнай рэвалюцыі», «Прамова Леніна на III Усерасійскім з'ездзе камсамола» і інш.

У клубах і хатах-чытальнях будзе арганізаван прагляд кінофільмаў, якія адлюстроўваюць рэвалюцыйную дзейнасць Уладзіміра Ільіча.

ЗАСЛАЎЕ

РК КП(б)Б вылучыў 34 дакладчыкі з ліку раённага партыйнага актыва. 21—22 студзеня на сходах калгаснікаў яны зробяць даклады на тэму: «16 год без Леніна па ленінскаму шляху пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна».

Выстаўкі і даклады аб рэвалюцыйнай дзейнасці Ільіча

БАВА, 17 студзеня. (Кар. «Звязды»). У часцях і падраздзяленнях акругі ідзе вялікая падрыхтоўка да ленінскіх дзён.

У чырвонаармейскім клубе, дзе начальнікам тав. Растоў, арганізуецца цыкл дакладаў на тэмы: «16 год без Леніна па ленінскаму шляху пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна», «Пражская канферэнцыя», «Вобраз Леніна ў мастацкай літаратуры» і т. д. Тут-жа арганізуецца выстаўка, прысвечаная жыццю і рэвалюцыйнай дзейнасці Уладзіміра Ільіча.

У падраздзяленні, дзе палітруком тав. Мішчанка, вылучана група найбольш тэарэтычна падрыхтаваных таварышоў, якія праводзяць гутаркі аб В. І. Леніне.

Сход прызыўнікаў Мінска

Учора у Яўрэйскім тэатры адбыўся сход прызыўнікоў сталіцы БССР. З выключнай увагай прызыўнікі праслухалі даклад батальённага камісара тав. Цурыка аб міжнародным становішчы.

Начальнік палітаддзела абласнога ваенкамата тав. Нікітаў расказаў аб задачах падрыхтоўкі да чарговага прызыва ў Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі флот.

Прызыўнікі тт. Левін (завод імені Кірава), Соскін (арцель «Дрэваапрацоўшчык») і Шыфрын (46 сярэдняя школа) расказалі аб тым, як яны рыхтуюцца да радаснага дня ў іх жыцці—дня прызыва ў армію краіны перамогшага соцыялізма. Прызыўнік тав. Соскін здаў нормы на варашылаўскага стралка, ППХА і ГПА, здаў іспыты і атрымаў правы на вадзенне матацыкла.

Сход прызыўнікаў звярнуўся да ўсіх прызыўнікаў Мінскай вобласці з пісьмом, у якім ставіць пытанні аб узорнай падрыхтоўцы да прызыва 1940 года, заклікае іх «быць стаханаўцамі на вытворчасці, на калгасных і соўгасных палях, штодзенна павышаць прадукцыйнасць працы, рыхтаваць сабе кваліфікаваную змену».

Прызыўнікі Мінска заклікаюць усіх прызыўнікаў вобласці стварыць на фабрыках, заводах, у калгасах МТС маладзёжныя брыгады, актыўна ўдзельнічаць у масава-палітычнай рабоце, вывучаць гістарычныя рашэнні XVIII з'езда ВКП(б) і гісторыю большэвіцкай партыі. Кожны прызыўнік да дня прызыва павінен здаць нормы не менш, чым на тры абаронных значкі, авалодаць ваеннай спецыяльнасцю.

Звяртаючыся да падшэфных ваенных часцей, камандзіраў і палітработнікаў запаса, прызыўнікі просяць іх дапамагчы арганізаваць ваенную вучобу, перадаць вопыт ваеннай дысцыпліны і арганізаванасці.

У сваім пісьме ўдзельнікі схода ўзнялі пытанне аб устанаўленні пераходнага чырвонага сцяга абкома ЛКСМБ для раёна, які пакажа лепшыя прыклады падрыхтоўкі да прызыва.

З выключным уздымам, пад доўга несмаўкаемыя апладысменты сход паслаў прывітальныя тэлеграмы правадыру народаў вялікаму Сталіну і Наркому абароны СССР — першаму маршалу Совецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаву.

Партыйнае жыццё

ПРЫМАЦЬ У ПАРТЫЮ ЛЕПШЫХ ЛЮДЗЕЙ

БАРЫСАЎ. (Па тэлефону). Барысаўская гарадская партыйная арганізацыя налічвае ў сваіх радах звыш 1000 членаў і кандыдатаў партыі. За адзін толькі 1939 год партарганізацыя вырасла за лік членаў партыі на 40 проц. і кандыдатаў—на 90 проц.

Лепшыя сыны і дочкі нашай радзімы—перадавыя людзі краіны горача імкнуцца звязаць сваё жыццё з большэвіцкай партыяй, жадаюць актыўна змагацца ў яе радах за ажыццяўленне вялікіх задач па пабудове комуністычнага грамадства.

Гэты велізарны палітычны ўздым працоўных партарганізацыя павінна была шырока скарыстаць, адабраць у партыю лепшых людзей, дастойных насіць высокае званне члена ВКП(б).

Аднак у працэсе работы па росту партыі гарадской партарганізацыяй быў дапушчан рад памылак, якія выразіліся ў грубым нарушэнні статута ВКП(б). Некаторыя партыйныя арганізацыі (камбінат «Комінтэрн», камбінат імені Кірава і іншыя) прымалі ў партыю агулам, не захоўвалі большэвіцкага прынцыпа строга індывідуальнага адбору. У партарганізацыі камбіната «Комінтэрн» прынялі ў партыю М., які дыскрэдытаваў сваімі паводзінамі высокае званне кандыдата КП(б)Б.

Пярвічныя партарганізацыі многіх прадпрыемстваў дапусцілі самацёк ва ўрэгуліраванні роста партыі. У ліку 218 прынятых кандыдатаў 104 рабочых і 114 служачых. Зусім мала прадстаўнікоў савецкай інтэлігенцыі. За 1939 год па Барысаву прынята ў кандыдаты партыі 5 медыцынскіх работнікаў, з іх толькі адзін урач.

У ліку прынятых мала рабочых вядучых прафесій. Партарганізацыя камбіната імені Кірава прыняла ў кандыдаты 40 чалавек, з іх толькі некалькі рабочых вядучых прафесій. Так, у галоўным цэху камбіната — каробачным — налічваецца 230 рабочых, з якіх больш палавіны — стаханаўцы, а ў партыю прынялі толькі 5 чалавек. У аўтаматным цэху 88 стаханаўцаў, а прынята 3 чалавекі.

На шклозаводзе імені Дзяржынскага пярвічная партарганізацыя прыняла толькі трох рабочых асноўных цэхаў. Партарганізацыя чыгуналіцейнага завода «Пролетарскі молат» за ўвесь 1939 год не прыняла ў рады ВКП(б) ні аднаго чалавека.

Пярвічныя партарганізацыі слаба заманоўваюць рост партыі. З маладымі комуністамі не праводзіцца ніякай выхаваўчай работы, не арганізавана вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Такая пастаноўка работы не спрыяе павышэнню ідэйнага і ідэйна-палітычнага ўзроўню маладых партыйных кадраў.

А. ДЖЭЛЮК.

У Беластоцкай вобласці пачаўся прыём у комсамол

БЕЛАСТОК. Перадавая моладзь гарадоў і вёсак заходніх абласцей БССР з вялікім натхненнем падае заявы аб уступленні ў рады ленінска-сталінскага комсамола. У Комуністычны Саюз Моладзі ўступаюць маладыя патрыёты, паказаўшыя прыклад гераізма і самаадданасці ў часе вызвалення Заходняй Беларусі ад прыгнёту польскіх паноў, актывісты выбарчай кампаніі ў Народнае Сабранне Заходняй Беларусі.

Бюро Сакольскага раённага камітэта комсамола на сваім пасяджэнні разгледзела першыя заявы аб уступленні ў рады комсамола. У ліку прынятых 20-гадовы каваль М. Дырэктар—актыўны ўдзельнік рабочай гвардыі. 19-гадовы рабочы К. Новік, які ў часе выбарчай кампаніі па выбарах у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі працаваў членам акруговай выбарчай камісіі.

(БЕЛТА).

На занятках універсітэта выхоцнага дня марксізма-ленінізма пры Доме партактыва Мінскага гаркома. НА ЗДЫМКУ: слухачы універсітэта (злева направа): т. Х. Канойка — дырэктар балотнай станцыі, т. О. Шульхоўскі — эканаміст Белзаготзярно, Г. Х. Луцкая — навуковы работнік інстытута балотнай гаспадаркі. Фота І. Казловіча.

ЧЛЕНСКІЯ УЗНОСЫ—ВАЖНЕЙШАЕ ЗВЯНО ПАРТЫЙНАЙ ГАСПАДАРКІ

У статуце ВКП(б), прынятым на XVIII з'ездзе, запісана, што «члены партыі і кандыдаты, якія на працягу трох месяцаў не заплацілі без уважлівых прычын членскіх узносаў, лічацца выбыўшымі з партыі, аб чым пярвічнай партыйнай арганізацыяй прымаецца адпаведнае рашэнне, зацвярджаемае райкомам ці гаркомам партыі».

Гэты важнейшы параграф статута большэвіцкай партыі з'яўляецца законам для кожнай партыйнай арганізацыі ў цэлым і кожнага комуніста паасобку.

Між тым, асобныя комуністы забываюць аб сваім важнейшым партыйным абавязку, нясвоечасова плацяць членскія ўзносы. А пярвічныя партыйныя арганізацыі не робяць з гэтага адпаведных вывадаў.

У інструкцыі ЦК ВКП(б) аб зборы членскіх узносаў падкрэсліваецца, што пярвічныя партарганізацыі абавязаны рэгулярна прадстаўляць у РК і ГК КП(б)Б справаздачнасць аб уплаце членскіх узносаў. Гэта інструкцыя часта нарушаецца. Напрыклад, у Сталінскім райкоме КП(б)Б (г. Мінск) налічваецца 137 пярвічных партарганізацый, а прадстаўляюць справаздачнасць больш-менш своечасова толькі 110, прычым некаторыя пярвічныя партарганізацыі да канца 1939 года не прадставілі ў РК справаздачнасці за май, чэрвень і іншыя месяцы.

Па заяве сакратара партбюро інстытута працы т. Вішнякова, справа з уплатай членскіх узносаў па арганізацыі абстаіць ніядрэнна, ніякай запазычанасці няма. Але варта толькі пазнаёміцца бліжэй, як малюнак рэзка змяняецца. Пры праверцы грашовых дакументаў высвятлілася, што ўзносы, якія збіраліся ў студзені 1939 года, былі ўнесены ў ашчадкасу толькі 5 сакавіка. Грошы, сабраныя ў лютым, здаваліся 22 красавіка і т. д., дакументы аб здачы членскіх узносаў у ашчадную касу за чэрвень і ліпень зусім не знойдзены.

Ведамасць аб уплаце партыйных узносаў з'яўляецца важнейшым фінансавым партыйным дакументам. Аднак гэтага недаацанілі ў пярвічнай партыйнай арганізацыі арцелі «Чырвоны інвалід». Тут па адной ведамасці збіраюцца партыйныя ўзносы за два і больш месяцаў.

Комуністы гэтай арганізацыі, як правіла, плацяць членскія ўзносы за 2—3 месяцы адразу. Партыйны арганізатар т. Фарботка нават не можа ўспомніць, хто-ж у арганізацыі з'яўляецца акуратным плацельшчыкам партыйных узносаў.

Запазычанасць па членскіх узносах, галоўным чынам, падае на кандыдатаў партыі.

У пярвічнай партарганізацыі мінскай паштовай канторы кандыдат партыі з 1933 года Л. М. Вайнер ужо сёмы месяц не плаціць партыйных узносаў. Аднак, гэта мала турбуе пярвічную партыйную арганізацыю.

Кандыдаты партыі тт. В. А. Арціменьеў і Н. І. Барысевіч, як правіла, партыйныя ўзносы плацяць за 4—6 месяцаў адразу. Напрыклад, т. Арціменьеў за лістапад—снежань 1938 года і за першыя два месяцы 1939 года плаціў узносы ў красавіку. У жніўні ён плаціў за прайшоўшыя пяць месяцаў і ў лістападзе—зноў за чатыры месяцы. Прыблізна, такі-ж малюнак і з уплатай партыйных узносаў у кандыдата партыі т. Барысевіча. А партыйная арганізацыя скрозь пальцы глядзіць на такія факты.

Прыведзеныя факты яскрава гавораць аб тым, што ў некаторых пярвічных партыйных арганізацыях адсутнічае штодзенная масава-растлумачальная работа сярод комуністаў, асабліва сярод кандыдатаў. Ім ніхто не растлумачвае, што статут нашай партыі — гэта непахісны закон і выкананне кожнага яго пункта з'яўляецца кроўным абавязкам кожнага комуніста.

А. КАРПУСЕНКА.

Партыйны кабінет у Браславе

Нядаўна ў Браславе (Вілейская вобласць) быў адкрыт парткабінет. Загадчык парткабінета комуніст т. Кручэк за кароткі тэрмін змог стварыць усе ўмовы для самастойнай работы наведвальнікаў. У кабінеце ўтульна, бібліятэка ўкамплектавана рознай палітычнай і мастацкай літаратурай.

Днём і вечарам там поўна працоўных, якія імкнуцца скарыстаць свой вольны час для палітычнай самаадукацыі. Пры кабінеце працавалі курсы агітатараў, на якіх навучалася 49 чалавек.

Лепшыя агітатары вылучаюцца на кіруючую работу. Напрыклад, тав. Зейберт вылучан загадчыкам клуба ў мястэчку Друя. Малады агітатар энергічна, з вялікім энтузіязмам узяўся за разгортванне культурна-масавай і палітыка-выхаваўчай работы сярод працоўных мястэчка. Пры клубе арганізаваны гурткі: драматычны, харавы, мастацкай літаратуры і гурток па вывучэнню Канстытуцыі СССР.

Заг. парткабінетам т. Кручэк правярае работу маладых агітатараў, сістэматычна аказвае ім дапамогу ў іх рабоце.

В. С. АСМАЛОЎСКІ.

Ленін аб знешняй палітыцы савецкай улады

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя раскалола свет на дзве прынцыпова розныя па эканоміцы, дзяржаўнаму, палітычнаму ладу і знешняй палітыцы сістэмы: свет сацыялізма і свет капіталізма.

Адным з першых дэкрэтаў савецкай улады быў дэкрэт аб міры, [illegible] прагнулі ўсе змучаныя імперыялістычнай вайной народы.

8 лістапада 1917 года II Усерасійскі з'езд Саветаў па ініцыятыве Леніна прапанаваў усім ваюючым краінам пачаць неадкладныя перагаворы аб справядлівым і дэмакратычным міры, міры без анексій і кантрыбуцый. Услед за гэтым зваротам [illegible] рад іншых зваротаў ад Савета Народных Камісараў і Наркамата Замежных Спраў.

Ленін у сваіх артыкулах і прамовах, Соўнарком і Народны Камісарыят Замежных Спраў у сваіх зваротах [illegible] грабежніцкі характар імперыялістычнай вайны [illegible] бойні народаў [illegible] групы [illegible] імперыялістаў [illegible] грымеў на [illegible].

Сацыялістычная рэвалюцыя ў Расіі паклала пачатак [illegible] спыненне вайны [illegible] На чале гэтай барацьбы [illegible] Сталін [illegible].

Па ініцыятыве Леніна і Сталіна савецкі ўрад [illegible] стрыі з [illegible] перагаворы.

Велізарную [illegible] Сталіну [illegible] так неабходнага [illegible] публікі. [illegible] народа — трацкісты і бухарынцы — разам з «левымі» [illegible] французскага [illegible] мі мерамі [illegible] Германіяй, [illegible].

Даказваючы [illegible] Брэсцкага [illegible] народ, што [illegible] дзяржавы [illegible] тое, каб [illegible] ні была [illegible] указваў Ленін [illegible] літыку міру [illegible] халоднакроўна [illegible] развіваць [illegible] ўсіх галінах [illegible] жыцця краіны [illegible] пралетарыята [illegible] (Ленін, т. XXII, стар. 152—153).

Перадышка [illegible] пасля заключэння [illegible] залася кароткай [illegible] пагроза [illegible] лістаў супроць [illegible].

Мы сталі [illegible] да 1917 г. [illegible] абарону со[illegible].

Натхняемы [illegible] ўрад няўхільна [illegible] палітыку міру.

Па настаянні Леніна ў снежні 1919 года савецкі ўрад прапанаваў Англіі, Францыі, ЗША, Італіі і Японіі, разам і кожнай паасобку, неадкладна пачаць перагаворы [illegible] быў гатоў [illegible] Усё было [illegible] капіталісты [illegible] Савецкай [illegible] імкнуліся [illegible] зброі.

Савецкая сацыялістычная рэспубліка пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна адолела напор інтэрвенцыі. Мы выйшлі пераможцамі з грамадзянскай вайны. Мы перамаглі ў сілу многіх унутраных аб'ектыўных і суб'ектыўных умоў, якіх не было і не магло быць у нашых ворагаў. Нам дапамог рабочы клас ваюючых супроць нас краін, нам дапамаглі супярэчнасці паміж самімі імперыялістамі.

У той час як савецкі ўрад праводзіў сваю міралюбівую палітыку і абараняўся ад нашэствія інтэрвентаў, англа-французскія «спярвятнікі» навязалі Германіі не[illegible] чуванні ў гісторыі страшэнны грабежніцкі мір, дагавор у Версалі (28 чэрвеня 1919 года).

Ленін выкрыў перад [illegible] ўсяго свету грабежніцкі характар Версальскага дагавора.

У красавіку 1920 г. Антанта [illegible] на нашу краіну панскую Польшчу, створаную Версальскім дагаворам, як плацдарм Антанты для наступлення на краіну сацыялізма.

Чырвоная Армія [illegible] аб міры [illegible] панская Польшча была [illegible] заключыць мір.

Ленін адзначаў вялікае гістарычнае міжнароднае значэнне перамогі Чырвонай Арміі над белапалякамі. Чырвоная Армія паказала ўсю [illegible] Версальскай сістэмы. Паражэнне Польшчы было паражэннем Антанты.

Ленін геніяльна прадказваў: [illegible] (Ленін, т. XXV, стар. [illegible]).

[illegible] Версальскага дагавора амаль нічога не асталося [illegible].

Ленін вучыў партыю і краіну [illegible] супярэчнасці [illegible] імперыялістычнымі [illegible].

[illegible]

«Не трэба рабіць выгоду [illegible] — указваў Ленін [illegible] (Ленін, т. XXV, стар. 498—499).

[illegible]

На XVIII з'ездзе ВКП(б) таварыш Сталін [illegible] міжнародных адносін і на гэтай аснове намеціў гістарычную праграму знешняй палітыкі Савецкага Саюза, праграму, якая стала паваротным пунктам не толькі ў гісторыі Еўропы, але і ўсяго свету. Указанні таварыша Сталіна служаць асновай далейшага ўмацавання міжнародных пазіцый краіны сацыялізма.

Пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, апіраючагася на ленінскія прынцыпы знешняй палітыкі Савецкага Саюза, наш савецкі народ устанавіў дружэственыя ўзаемаадносіны з народам Германіі. Дагаворы аб ненападзе і аб дружбе, [illegible] у мінулым годзе з Германіяй [illegible]

[illegible]

Наша краіна мае цяпер велізарную [illegible] гу і аўтарытэт у міжнародных [illegible] нах. На ўсе буйнейшыя падзеі ў міжнародным жыцці Савецкі Саюз ак[illegible] свой магутны ўплыў.

Ленінскія прынцыпы знешняй палітыкі — у дзеянні. Вялікі Сталін, [illegible] раючы ленінскія ўказанні і развіваючы іх далей у гістарычна змяніўшыхся [illegible] вах, прывёў нашу соцыялістычную [illegible] дзіму да выдатных перамог на міжна[illegible] най арэне.

В. КРУЖКОЎ

А. І. ГЕРЦЭН

(Да 70-годдзя з дня смерці)

21 студзеня 1870 года памёр Александр Іванавіч Герцэн — адзін з выдатнейшых рускіх людзей мінулага стагоддзя, рэвалюцыйны дэмакрат, пісьменнік, «які адыграў вялікую ролю ў падрыхтоўцы рускай рэвалюцыі». (Ленін).

70 год аддзяляе нас ад гэтай даты, але памяць аб Герцэне, аб яго выдатным жыцці і рэвалюцыйнай дзейнасці жыве да гэтага часу.

Савецкі народ ацэньвае Герцэна так, як ацэньваў яго наш вялікі настаўнік Уладзімір Ільіч Ленін. У артыкуле «Памяці Герцэна», прысвечаным 100-годдзю з дня яго нараджэння, Ленін пісаў:

«Ушаноўваючы Герцэна, мы бачым ясна тры пакаленні, тры класы, якія дзейнічалі ў рускай рэвалюцыі. Спачатку — дваране і памешчыкі, дзекабрысты і Герцэн. Вузкі круг гэтых рэвалюцыянераў. Страшна далёкі яны ад народа. Але іх справа не загінула. Дзекабрысты разбудзілі Герцэна. Герцэн разгарнуў рэвалюцыйную агітацыю.

Яе падхапілі, расшырылі, умацавалі, загартавалі рэвалюцыянеры-разначынцы, пачынаючы з Чэрнышэўскага і канчаючы героямі «Народнай Волі». Шырэй стаў круг змагароў, бліжэй іх сувязь з народам. «Маладыя штурманы будучай буры» — называў іх Герцэн. Але гэта не была яшчэ сама бура.

Бура, гэта—рух саміх мас. Пралетарыят, адзіны да канца рэвалюцыйны клас, падняўся на чале іх і ўпершыню падняў да адкрытай рэвалюцыйнай барацьбы мільёны сялян...

Ушаноўваючы Герцэна, пралетарыят вучыцца на яго прыкладзе вялікаму значэнню рэвалюцыйнай тэорыі; — вучыцца разумець, што беззаветная адданасць рэвалюцыі і зварот з рэвалюцыйнай прапаведдзю да народа не прападае нават тады, калі цэлыя дзесяцігоддзі аддзяляюць пасеў ад жніва;—вучыцца вызначэнню ролі розных класаў у рускай і міжнароднай рэвалюцыі» (Ленін, т. XV, стар. 468—469).

* * *

Герцэн нарадзіўся 6 красавіка 1812 г. у Маскве ў дваранскай сям'і.

Яшчэ з дзіцячых год Герцэн падружыўся з будучым паэтам-рэвалюцыянерам Нікалаем Огарэвым. Абодва яны захапляліся паэзіяй Пушкіна і Шылера, разам цяжка перажывалі пакаранне смерцю дзекабрыстаў, якое, па словах Герцэна, разбудзіла ў іх «ребяческий сон души». Поўныя нянавісці да самадзяржаўнага рэжыма, юнакі ў 1828 годзе на Вараб'ёвых горах у Маскве пакляліся змагацца са свавольствам, тыраніяй і прыгнечаннем.

«Садзілася сонца, — успамінаў аб гэтым дні Герцэн у «Былом и думах», — купалы блішчэлі, горад слаўся на неасяжным прасторы пад гарой, свежы вецярок падуваў на нас; пастаялі мы, пастаялі, абаперліся адзін на аднаго і, раптам, абняўшыся, прысягнулі, на віду ўсёй Масквы, ахвяраваць нашым жыццём на выбраную намі барацьбу». Клятва была выканана, дзіцячае садружаства перайшло потым у вялікую дружбу двух рэвалюцыянераў.

У 1829 годзе юны Герцэн паступіў у Маскоўскі ўніверсітэт. Разам з Огарэвым ён арганізаваў гурток, члены якога захапляліся філасофіяй, палітычнымі пытаннямі, ідэямі французскага ўтапічнага соцыялізма. У 1834 г. за смеласць мыслі і вальнадумства «небяспечнае для грамадства», Герцэн і Огарэў былі арыштаваны. Пасля дзевяцімесячнага прабывання ў турме Герцэн быў саслан у Перм, а затым адпраўлен у Вятку, дзе пражыў каля трох год. У пачатку 1838 года яго перавялі ва Уладзімір. Год ён пражыў у Пецярбургу, пасля чаго яго зноў арыштавалі і саслалі на гэты раз у Ноўгарад.

У 1842 годзе Герцэн у Маскве, але яго цягне з затхлай атмасферы прыгонніцкай Расіі на свежае паветра, заграніцу. Чатыры гады дабіваўся Герцэн дазволу на замежны пашпарт, толькі ў 1847 годзе ён паехаў у Парыж.

К гэтаму часу Герцэн ужо сфарміраваўся, як выдатны мастак і публіцыст. Гады высылкі не прайшлі для яго дарма: уважлівае назіранне за жыццём Расіі, якая стагнала пад ігам Нікалая Палкіна, дазволіла пісьменніку даць яркую і вострую крытыку панаваўшых у краіне прыгонніцкіх адносін.

Прыпадымаючы заслону над «цёмнай ноччу» нікалаеўскай эпохі, Герцэн дзеліцца з чытачамі ўласнымі перажываннямі і сумненнямі, сваімі імкненнямі да актыўнага ўдзелу ў жыцці. Мастацкія творы Герцэна 40-х гадоў (раман «Кто виноват?», аповесці «Доктор Крупов», «Сорока-воровка» і інш.) гучалі як абвінаваўчы акт супроць самадзяржаўя і прыгонніцтва.

Асаблівай сілы майстэрства Герцэна як мастака і публіцыста дасягнула ў яго велізарным творы «Былое и думы». Пад гэтай назвою пісьменнік аб'яднаў рад мастацкіх нарысаў, якія малююць грандыёзную карціну цэлай эпохі (40—60-я гады), зробленую выдатным майстрам слова, удумлівым назіральнікам.

* * *

Герцэн жыў у такі час, калі, па словах Леніна, «...передавая мысль у Расіі, пад гнётам небачанага, дзікага і рэакцыйнага царызма, прагна шукала правільнай рэвалюцыйнай тэорыі, сочачы са здзіўляючай стараннасцю за ўсякім і кожным «апошнім словам» Еўропы і Амерыкі ў гэтай галіне» (т. XXV, стар. 175).

Герцэн прагна сачыў за развіццём перадавой тэарэтычнай мыслі на Захадзе, прагна шукаў правільнай рэвалюцыйнай тэорыі.

Герцэн здолеў ацаніць рэвалюцыйнае значэнне Гегеля. Ён называў дыялектычны метад філасофіі Гегеля «алгебрай рэвалюцыі», убачыўшы ў гэтым метадзе яго сапраўдны прагрэсіўны змест: вучэнне аб развіцці, аб пастаянным бесперапынным руху і змяненні рэчаў і з'яў у прыродзе і грамадстве, барацьбу новага са старым.

Заслуга Герцэна заключаецца ў тым, што ён не спыніўся на ідэалістычнай філасофіі Гегеля, але прышоў ад яе да матэрыялізма Фейербаха. Пры гэтым, як паказваюць філасофскія работы Герцэна 40-х гадоў («Диллетантизм в науке», «Письма об изучении природы»), ён пайшоў у некаторых пытаннях далей за Фейербаха. Стаўшы матэрыялістам, ён не адкінуў дыялектыку Гегеля, як гэта зрабіў Фейербах, а захаваў яе.

«Герцэн шчыльна падышоў да дыялектычнага матэрыялізма і спыніўся перад — гістарычным матэрыялізмам.

Гэта «астаноўка» і выклікала духоўны крах Герцэна пасля паражэння рэвалюцыі 1848 г.» (Ленін, т. XV, стар. 464—465).

* * *

Пры аб'ясненні з'яў грамадскага жыцця Герцэн аставаўся ідэалістам-асветнікам. Ён не ў сілах быў правільна, г. зн. з матэрыялістычных пазіцый, ускрыць карэнныя рухаючыя сілы ў грамадскім жыцці. Герцэн яшчэ не бачыў перад сабой такой рэальнай грамадскай сілы, як рэвалюцыйны пралетарыят, і не ведаў, што толькі перамога пралетарыята прывядзе да рашучага абнаўлення старога грамадства.

Будучы ў 1847 годзе ў Парыжы, Герцэн меў магчымасць асабіста пераканацца ў хваленай буржуазнай дэмакратыі, яе несправядлівасці, крывадушнасці, фальшы. Расчараваны, Герцэн паехаў у Італію, аднак, пачуўшы аб рэвалюцыі ў Францыі, зноў вярнуўся ў Парыж.

З захапленнем сустрэў Герцэн першыя громы рэвалюцыі, але пасля чэрвеньскага (1848 г.) паражэння пралетарыята ён адчуў горкае расчараванне.

Глыбокі скептыцызм і песімізм, якія ахапілі Герцэна ў гэтыя гады, Ленін аб'ясняў «крахам буржуазных ілюзій у соцыялізме». Соцыялізм рэвалюцыйнага дэмакрата Герцэна, як указвае Ленін, належаў да ліку рознавіднасцей буржуазнага і дробнабуржуазнага соцыялізма, наогул да дамарксаўскага соцыялізма. Герцэн не мог зразумець буржуазна-дэмакратычнай сутнасці рэвалюцыі 1848 года, а таксама і буржуазнай прыроды прадстаячай рускай рэвалюцыі. «Духоўная драма Герцэна, — пісаў Ленін, — была парадджэннем і адлюстраваннем той сусветнагістарычнай эпохі, калі рэвалюцыйнасць буржуазнай дэмакратыі памірала ўжо (у Еўропе), а рэвалюцыйнасць соцыялістычнага пралетарыята яшчэ не саспела» (Ленін, т. XV, стар. 465).

Пасля краху сваіх надзей на еўрапейскую рэвалюцыю Герцэн зноў звяртае позіркі да Расіі; ён прагна сочыць за яе развіццём, прапаноўвае сваю праграму «соцыялізма». Аднак, Герцэн, паводле слоў Леніна, бачыў «соцыялізм» у вызваленні сялян з зямлёй, у абшчынным землеўладанні і ў сялянскай ідэі «права на зямлю» (там-жа, стар. 466). У гэтым сэнсе Герцэн з'явіўся асновалаложнікам народніцкіх тэорый, у якіх, паводле слоў Леніна, не было «ні грана соцыялізма».

Герцэна, зразумела нельга ставіць на адну дошку з народнікамі 90-х гадоў: тое, што для апошніх было іх уласнай віной, тое для Герцэна было гістарычнай памылкай. Герцэн у 40-х гадах не бачыў рэвалюцыйнага рускага народа.

У сілу гэтага Герцэн часам схіляўся ад дэмакратызма да лібералізма; адзін час ён нават выносіў надзею на міласць і дабрату цара. Адсюль к пачатку 60-х гадоў, калі Герцэн зразумеў, што ў Расіі ёсць рэвалюцыйны народ, ён безагаворачна павярнуў да рэвалюцыйнага дэмакратызма. «...пры ўсіх хістаннях Герцэна паміж дэмакратызмам і лібералізмам, дэмакрат ўсё-ж браў у ім верх», — пісаў Ленін (т. XV, стар. 467).

У 1853 годзе ў Лондане Герцэн [illegible]нізаваў «Вольную русскую типограф[illegible]». Ён друкаваў у ёй штогоднік «Поля[illegible] звезда» (1855—1869), а затым сла[illegible] «Колокол» (1857—1867). Гэтыя вы[illegible]ні Герцэн прызначаў для рускага [illegible]ла, звяртаючыся да яго з заклікам [illegible] барацьбы супроць прыгнятальнікаў. [illegible]локол» бязлітасна бічаваў прыгонні[illegible] самадзяржаўе, патрабаваў вызвалення [illegible]лян і свабоды прыгнечаным нацыян[illegible]ным меншасцям. Герцэн смела кліка[illegible] ломкі прыгоннага ладу.

* * *

Герцэн быў палкім патрыётам, ён [illegible]біў сваю радзіму, любіў рускі народ. [illegible] Герцэна стаіць у адным радзе са [illegible]нымі імёнамі вялікіх рускіх рэвалю[illegible]ных мысліцеляў і патрыётаў, радам [illegible] імёнамі Белінскага, Чэрнышэўскага, [illegible]ралюбава.

Герцэн, паводле слоў Леніна, «...зма[illegible]ся за перамогу народа над царызмам, [illegible] за здзелку ліберальнай буржуазіі з [illegible]шчыцкім паром. Ён падняў сцяг рэв[illegible]цыі» (т. XV, стар. 468). У гэтым [illegible] Герцэн з'явіўся папярэднікам рускай [illegible]пыял-дэмакратыі, нараўне з Белін[illegible], Чэрнышэўскім і Добралюбавым.

К канцу свайго жыцця, як падкр[illegible]вае Ленін, «...Герцэн звярнуў свае [illegible]кі... да Інтэрнацыянала, да таго інт[illegible]цыянала, якім кіраваў Маркс, — да Інтэрнацыянала, які пачаў «збіраць [illegible]кі» пралетарыята, аб'ядноўваць «свет [illegible]бочы»...» (Ленін, т. XV, стар. 465).

Вось чаму мы шануем благародную [illegible]мяць рэвалюцыйнага дэмакрата, патр[illegible] і вялікага мастака-публіцыста А. І. [illegible]цэна.

Магутны і шчаслівы савецкі народ, жыве пад сонцам Сталінскай Канст[illegible]цыі, не забывае тых, хто ў дзікіх ум[illegible] рускага царызма самаадданa прапа[illegible]даваў «вольнае рускае слова» і зма[illegible]ся за лепшае жыццё.

В. КАРСК[illegible]

На асушаных балотах

…ля самай вёскі на тры кіламетры …улася непраходнае балота. Ні адзін …век не мог праз яго прайсці. Дзікія …ны і заплеснявелая багна адпужвалі …бе нават жывёлу.

…лота было вялікае, у 320 гектараў. …о збіраліся сяляне асушыць яго, але …пала сіл: вядома, жылі кожны сам … а справіцца з балотам мог толькі …тыў.

…тка ў нашай вёсцы арганізаваўся …с «Шлях Ільіча». У калгаснікаў …лася думка — асушыць балота. На …могу прышоў меліяратар. Балота па…ся сеткай каналаў.

… 1937 г. ўпершыню на балоце было …на 20 гектараў аўса і 12 гектараў …гадовых траў. Ураджаі сабралі цу…ыя. Такіх ураджаяў жыхары нашай … з роду не бачылі.

… наступным годзе на балоце было …на ўжо каля 40 гектараў жыта, 20 …раў аўса, 4 гектары бульбы, па 2 …ры вікі і буракоў. Зноў былі сабра…нечуваныя ўраджаі.

… 1939 годзе калгас рашыў асвоіць … большую плошчу. Было засеяна 70 …раў жытам, 36 гектараў — аўсом, …ную плошчу занялі шматгадовымі …амі.

…ы жыта цаліну ўзнялі яшчэ вясной. …м правялі дыскаванне трактарнай …авай баранай у 4 сляды, і ўслед …лі 1,5 цэнтнера калійнай солі і 2 …неры суперфасфату. Задзелалі ўгнаен…ыскавай баранай у адзін след.

…ўбу правялі ў верасні. Высявалі на …ы гектар 100 кілаграмаў насення. …я гэтага, каб палепшыць прыток …ці к паверхні, зрабілі прыкатванне …аў. Усходы з'явіліся праз сем дзён …тка пачалі развівацца.

…сною правялі падкормку. Было ўне… на гектар 1,5 цэнтнера калійнай … два цэнтнеры суперфасфату. На ўчастку ў 10 гектараў падкормку зрабілі калчаданным агаркам з разліку 1,5 цэнтнера на гектар.

Жыта кусцілася надзвычай добра. У адным кусце можна было налічыць па 115 сцяблоў. Такіх кустоў было нямала. Асабліва вялікае кушчэнне назіралася на тым участку жыта, дзе уносілі ў выглядзе падкормкі калчаданны агарак. На гэтым участку намалацілі з гектара па 22 цэнтнеры, а з астатняй плошчы (60 гектараў)—па 19 цэнтнераў з гектара.

Упершыню на тарфянішчы намі было пасеяна 0,75 гектара ячменю і 0,52 гектара проса.

Вясною ўчастак добра прадыскавалі ў два сляды і ўнеслі тры цэнтнеры калійнай солі і 5 цэнтнераў суперфасфату. Услед прайшла трактарная дыскавая барана. Праз 10 дзён (за гэты час мінеральныя ўгнаенні рашчыніліся) правялі сяўбу коннай сеялкай.

Высявалі на гектар ячменю 100 кілаграмаў, а проса — 15 кілаграмаў. З паяўленнем пустазелля пасевы два разы прапалолі.

Уборку правялі самым акуратным чынам — ні аднаго каласка не асталася на тарфяніку. З малацьбой таксама не зацягвалі — надта хацелася даведацца, які-ж ураджай атрымаўся. Намалацілі 33 цэнтнеры ячменю і 42 цэнтнеры проса. Добрыя ўраджаі былі сабраны і з плошчы ў 36 гектараў, засеянай аўсом, — кожны гектар даў па 18 цэнтнераў.

У 1940 годзе на тарфяніку намі будзе пасеяна 240 гектараў зернавых культур. Разлічваем сабраць з кожнага гектара ў сярэднім не менш 20 цэнтнераў зернавых, а на астатніх глебах — не менш 14 цэнтнераў.

П. Н. ЧЭПІК,
загадчык хаты-лабараторыі калгаса «Шлях Ільіча», Старадарожскага раёна.

ВЫНІКІ ГАДАВОЙ РАБОТЫ

…даўна мы падвялі вынікі гадавой …ы. Ячменю сабралі з кожнага гекта…а 15 цэнтнераў, а на стаханаўскім …тку (8 гектараў) — па 18 цэнтне… аўса—па 13 цэнтнераў, пшаніцы— …3 цэнтнераў, жыта—12 і бульбы— …цэнтнераў.

…кіх поспехаў мы дабіліся шляхам …ядзення комплекса агратэхнічных …рыемстваў. Азімыя культуры пасеялі …обра апрацаванай і ўгноенай глебе …вай сеялкай. Сяўбу правялі за 4 дні. …ой мінулага года маладыя ўсходы …аранавалі, падкармілі мінеральнымі …эннямі. Азімыя прапалолі. Таксама …м правялі сяўбу яравых і тэхнічных …тур.

…лікую дапамогу ў рабоце аказала …гістарычная пастанова партыі і ўрада … мерах аховы грамадскіх зямель кал… ад разбазарвання». На гэтую па…ову калгаснікі адказалі ўмацаваннем …оўнай дысцыпліны, павышэннем пра…ыйнасці працы. Нават тыя калгасні…кія ў 1938 годзе мала выходзілі на …гу, у 1939 годзе выпрацавалі знач… колькасць працадзён. Калі ў 1938 … калгасніцы Анна Верашчака і Стэ… Спефановіч выпрацавалі па 100—110 …адзён, то ў мінулым годзе — больш …—250.

Значна павялічылася вага працадня. Калгаснікі атрымліваюць на працадзень 3 кілаграмы зернавых, 6 кілаграмаў бульбы, 4 кілаграмы сена. Сям'я калгасніка Нікалая Барысавіча Сазона на свае працадні атрымлівае 175 пудоў хлеба, 345 пудоў бульбы, 230 пудоў сена і 920 рублёў грашыма. 70-гадовы калгаснік Ілья Васільевіч Гіль зарабіў 87 пудоў хлеба, 137 пудоў бульбы і 565 рублёў грашыма.

Але на дасягнутых поспехах мы не супакойваемся. Ужо распачалі рыхтавацца да веснавой сяўбы. Правялі ачыстку насенных фондаў, загатовілі 300 тон торфу, 5 тон попелу і завезлі 10 тон мінеральных угнаенняў.

Мы ведаем, што для таго, каб дабіцца з гектара 100 пудоў зернавых і 6 цэнтнераў ільноваласна, трэба працаваць яшчэ лепш, выдатна апрацаваць глебу, своечасова правесці сяўбу, добра даглядаць культуры.

Вясною і восенню 1940 года мы мяркуем на кожным прысядзібным участку пасадзіць пладовыя дрэвы. Таксама рашылі абсадзіць імі ўсе прасёлачныя дарогі. На калгасных палях будуць квітнець сады.

АСТАП БОЙКА,
старшыня калгаса «Краіна Саветаў», Сінчанскага сельсовета, Пухавіцкага раёна.

КАЛГАСНІКІ АВАЛОДВАЮЦЬ АГРАТЭХНІКАЙ

…АВУСЫ. Пастанова ЦК КП(б)Б аб ар…зацыі агратэхвучобы знайшла шыро…одгук сярод калгаснікаў раёна. У …асе «Юны комунар» па ініцыятыве …нома тав. Бялевіча арганізаван агра…ічны гурток. У ім займаецца больш … чалавек—брыгадзіраў, звеннявых, …аснікаў. Сярод іх — удзельніца Усе…знай сельскагаспадарчай выстаўкі, …нявая Анна Варазлова, якая 5 год …ал атрымлівае з свайго ўчастка па …—11 цнт. ільноваласна і 8—9 цнт. …осемя, звеннявы Дзмітрый Ракаў, які …ымаў у 1939 годзе з гектара 31 цнт. …еню.

…а адным з заняткаў звеннявы Дзміт… Ракаў падзяліўся вопытам сваёй ра…ы. Ён падрабязна расказваў аб тым, …яго звяно дабілася 31 цнт. ячменю з …ара.

… 11 сельсоветах раёна 15 студзеня …алі работаць курсы звеннявых. 16 …зеня адкрыліся раённыя курсы …гасных брыгадзіраў.

…раз агратэхнічныя кароткатэрміновыя …сы ў раёне будзе прапушчана 150 …ошынь калгасаў, 450 брыгадзіраў і …ьш тысячы звеннявых.

**

…ЭРВЕНЬ. Аграномы Лядскай МТС, …веньскага раёна, праводзяць вялікую …оту па агратэхнічнай вучобе ў калгасах. Кожны агранам абслугоўвае пэўную групу калгасаў.

У калгасах імені Сталіна і «Перадавік» аграном Паскевіч правёў заняткі на тэму: «Значэнне мясцовых угнаенняў». Пасля гэтых заняткаў звенні разгарнулі збор попелу і птушынага памёту, прыступілі да закладкі кампостных куч з торфу і гною. (БЕЛТА).

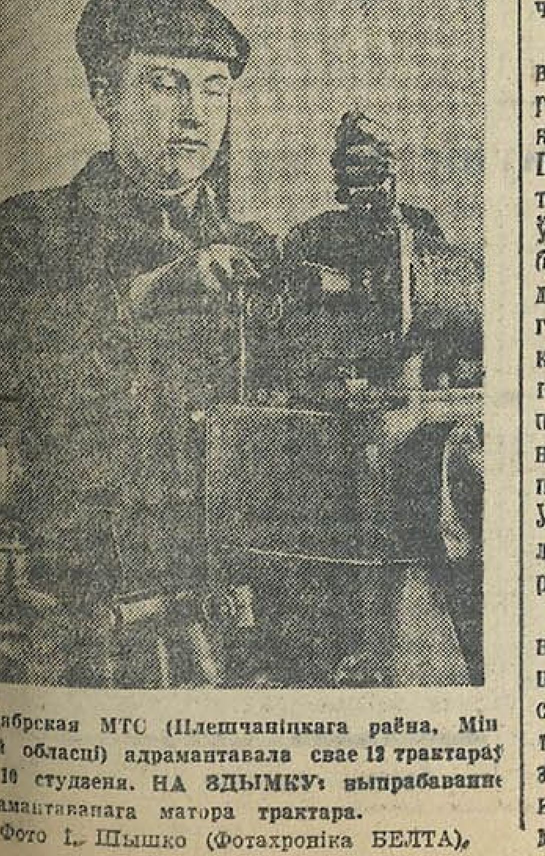

…цябрская МТС (Плешчаніцкага раёна, Мін… вобласці) адрамантавала свае 13 трактараў 16 студзеня. НА ЗДЫМКУ: выпрабаванне …рамантаванага матора трактара.
Фота І. Шышко (Фотахроніка БЕЛТА).

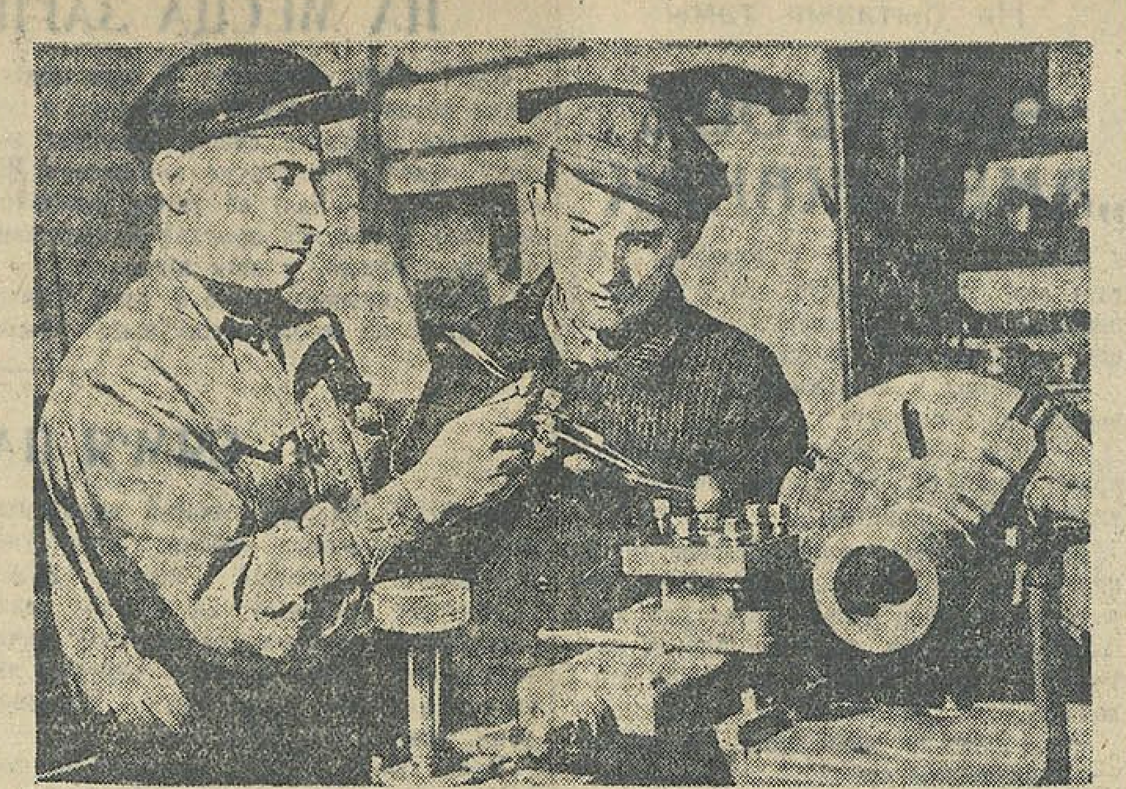

Стаханавец механічнага цэха станкабудаўнічага завода імені Кірава (Гомель) А. М. Малыкін (злева) за абучэннем стаханаўскай рабоце былога беспрацоўнага Заходняй Беларусі І. Ш. Гілерта.
Фота А. Шасвіча (Фотахроніка БЕЛТА).

ГЛЫБОКА ВЫВУЧАЦЬ РУСКУЮ МОВУ

Неаднаразовыя ўказанні партыі і ўрада аб неабходнасці падняцця якасці выкладання рускай мовы ў школах не знайшлі поўнага ажыццяўлення ў Аршанскім раёне.

Студзеньская нарада настаўнікаў раёна ўскрыла асноўныя прычыны дрэннай паспяховасці вучняў па рускай мове. Яна наглядна паказала прамую недаацэнку гэтага пытання многімі кіраўнікамі школ і самімі настаўнікамі.

Характэрна, што ў такіх школах раёна, як Тарчылаўская, Браздзечанская, ні адзін вучань не напісаў кантрольную дыктоўку за II чвэрць на «выдатна», а такіх, якія напісалі на «добра», налічваюцца адзінкі. У Леонаўскай пачатковай школе з 13 вучняў 4-га класа 7 вучняў напісалі дыктоўку па рускай мове на «дрэнна» і «вельмі дрэнна».

Атрыманыя тэарэтычныя веды па мове вучні не навучыліся прымяняць на пісьме.

Не лепш справа і з чыстатой вуснай мовы вучняў. Паміж разгаворнай і літаратурнай мовай у вучняў існуе велізарная грань. Многія настаўнікі не змагаюцца за аўладанне вучнямі літаратурнай мовай. Больш таго, у Баранскай школе на ўроках рускай мовы ў 8 класе ў выкладчыка Краўчанка вучні адказваюць няправільна, непісьменнымі, стылістычна скажонымі фразамі, а настаўнік не імкнецца выправіць іх мову. Вельмі бедны лексікон вучняў. Яны не ўмеюць аперыраваць рознымі адценнямі аднаго і таго-ж слова.

Асноўная доля віны за слабыя поспехі вучняў па рускай мове кладзецца на саміх настаўнікаў. Такія выкладчыкі, як Краўчанка (Баранская школа), [illegible] (Туравіцкая школа) і інш., [illegible] рускую мову, [illegible] Іх больш за ўсё цікавіць фармальнае выкананне праграмнага матэрыяла, а не самае галоўнае — якасны бок урока, моцнае засваенне матэрыяла вучнямі.

Настаўнік рускай мовы Баранскай сярэдняй школы Касарыцкі к урокам не рыхтуецца, распрацоўвае матэрыял граматыкі на ўроках, па выбару вучняў. Фактычна на яго ўроках класам кіруюць самі вучні. Настаўнік Сальнікаўскай няпоўнай сярэдняй школы Волкаў выкладаў біяграфію Пушкіна вучням 5-га класа на працягу 4 гадзін, прычым, як гаворыцца, таптаўся на адным месцы.

Для добрага засваення рускай мовы вучань павінен спалучыць вывучэнне мовы з мастацкім чытаннем, з вывучэннем класікаў рускай літаратуры. А гэта мала дзе практыкуецца.

Сустракаюцца яшчэ і такія настаўнікі, якія проста апашляюць рускую літаратуру, рускую мову. Настаўнік Ліпіч з Якаўлевіч прапанаваў вучням для твораў наступныя тэмы: «Апашленне сярэдняга інтэлігента ў творчасці Чэхава», «Горкі, як лепшы пісьменнік, паказаўшы басякоў». Зразумела, што такія недарэчна сфармуліраваныя, незразумелыя тэмы нічога апрача шкоды прынесці не могуць.

У школах раёна вельмі мала ўвагі аддаюць развіццю мовы вучняў. Такія тыпы работ, як апавяданні ў 5-х і 7-х і творы ў 8-х і 10-х класах, часта ігнаруюцца. У некаторых школах вучні аб гэтым амаль не маюць уяўлення.

Настаўнік Туравіцкай няпоўнай сярэдняй школы Машкетаў у творах вучняў прапускаў многа памылак, за 18 памылак ставіў «пасрэдна», не звяртаў увагі на стыль і афармленне твораў. Гэты настаўнік такой праверкай толькі насаджае непісьменнасць. [illegible]

[illegible]

А. МІНЬКОЎ.

НАРАДА КІРАЎНІКОЎ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ

ГРОДНА. (Кар. «Звязды»). 16 студзеня гаркам партыі правёў нараду кіраўнікоў прадпрыемстваў і старшынь фабзаўкомаў па пытанню становішча сацыялістычнага спаборніцтва і стаханаўскага руху ў прамысловасці горада і на транспарце.

На нарадзе выявілася, што большасць прадпрыемстваў, прыняўшы выклік беластоцкіх тэкстыльшчыкаў і чыгуначнікаў, а таксама маскоўскіх інструментальшчыкаў, шырока разгарнула сацыялістычнае спаборніцтва на паднятце прадукцыйнасці працы, на ўнядрэнне вопыту многастаночнікаў.

На тытунёвай фабрыцы, напрыклад, 80 рабочых выконваюць норму выпрацоўкі на 115—130 працэнтаў. [illegible]

На веласіпеднным заводзе 9 рабочых [illegible] на 112—120 проц. [illegible]

Нарада намеціла рад мер па [illegible] спаборніцтва і стаханаўскім руху, па арганізацыі тэхвучобы рабочых.

ПЕРАМАГЧЫ ТРУДНАСЦІ РАБОТЫ Ў ЗІМОВЫХ УМОВАХ

Зіма — самы суровы рэвізор работы чыгуначнага транспарта. Многіх чыгуначнікаў Беларускай дарогі зіма не застала знянацку. Машыніст дэпо Асіповічы тав. Бурцоў [illegible]

У гэтыя напружаныя для работы транспарта дні мы маем шмат прыкладаў праяўлення высокай свядомасці чыгуначнікаў. Машыніст дэпо Гомель тав. Чык 11 студзеня правёў [illegible]

[illegible]

Многа прыкладаў [illegible] самаадданай работы чыгуначнікаў, іх бальшавіцкай барацьбы за пераадоленне труднасцей работы ў зімовых умовах.

Аднак, чыгунка ў цэлым у студзені рэзка пагоршыла сваю работу, вельмі дрэнна справілася з першымі маразамі. У першай дэкадзе студзеня адпраўленне паяздоў па раскладу па чыгунцы склала 48 працантаў, а па Магілёўскаму аддзяленню—19,5 працанта.

Яшчэ горш са следваннем паяздоў па раскладу. Толькі 33,6 працанта паяздоў ішлі па раскладу, а астатнія гадзінамі стаялі на перагонах з-за агіднай работы паравознікаў. Рэзка павялічыўся і брак у рабоце паравознікаў, асабліва па дэпо Гомель (начальнік тав. Зіновіч). У гэтым дэпо больш усяго абрываў паяздоў, замарожванняў.

Гомельскае дэпо знаходзіцца ў глыбокім прарыве, яно лімітыруе работу ўсёй дарогі. Тут многа нарушэнняў працоўнай дысцыпліны; не замацавана спараная [illegible]

[illegible]

Побач з паравознікамі вялікую віну за дрэнную работу нясе і служба руху. Яна не забяспечыла аператыўнага кіраўніцтва і чоткага камандавання, не дапамагла работнікам лініі ў быстрым прасоўванні паяздоў. Чыгуначнікі Беларускай магістралі не маюць ніякіх падстаў для адставання. Уся справа толькі ў тым, каб камандзіры і палітработнікі згуртавалі і арганізавалі людзей на бальшавіцкае перамаганне труднасцей зімы, стварылі ім усе ўмовы для выдатнай работы. Калектыў Беларускай чыгункі можа і павінен заваяваць першынства ў спаборніцтве з Заходняй чыгункай—выдатна працаваць у зімовых умовах.

Р. СЫРКІН.

ПАПАВІНСКІ РУХ СЯРОД ЧЫГУНАЧНІКАЎ АРШАНСКАГА ВУЗЛА

ОРША. (Спец. кар. «Звязды»). У апошні час на чыгуначным транспарце ўзнік новы выдатны рух.

Машыніст дэпо «Вспольe» Яраслаўскай чыгункі Аляксандр Папавін зрабіў вельмі каштоўны пачын. Працуючы на паравозе серыі СУ 99-06, ён паказаў узор любоўнага догляду за лакаматывам.

Тав. Папавін прапрацаваў на паравозе 12 год без змены топачных частак. Калі секцыйныя кольцы поршняў звычайна мяняюцца пры прабегу машыны 15—20 тыс. км, то Папавін без змены гэтых частак праехаў 120 тыс. км. Насос тормаза і кран машыніста ён рамантаваў праз 8—10 месяцаў, замест 5—7 па плану. На паравозе тав. Папавіна заўсёды поўны тэхнічны і культурны парадак. За ўвесь час работы ў тав. Папавіна не было ні аднаго выпадку крушэння, аварыі, браку.

Выдатны пачын тав. Папавіна знайшоў жывы водгук сярод чыгуначнікаў Аршанскага вузла.

Машыністы Браніслаў Усцінавіч Стануліс і Уладзімір Сяргеевіч Андрэеў на прымацаваным да іх лакаматыве серыі «ИС» № 20-225 без рамонту праездзілі 110 тыс. км, даўшы эканомію вугалю больш 250 тон, а змазачных і абціровачных матэрыялаў—на 4 тыс. руб. Гэтыя машыністы дасканала азнаёміліся з папавінскімі метадамі работы. Тт. Стануліс і Андрэеў паміж абточкамі робяць прабег у 65 тыс. км, замест 40 тыс. км, а ад прамыўкі да прамыўкі паравоза пакрываюць 26 тыс. км адлегласці пры норме 7 тыс.

Не менш прадуктыўна работа на паравозе «ИС» № 20-111 маладых машыністаў Сямёнава і Шостак. За снежань 1939 года яны зрабілі падоўжаны прабег без рамонту.

Машыністы таварнага парка Сенькоўскі і Бычкоўскі, працуючы на паравозе «СО» № 19-911 з кандэнсацыяй пара, цэлы месяц вадзілі паязды без заходу ў дэпо на рамонт. Апрача гэтага, яны перавыканалі норму прабегу паміж прамыўкамі на 10 тыс. км.

Лік машыністаў-папавінцаў на ст. Орша з кожным днём узрастае. Імёны машыністаў Семанюк, Саранцова, Півавара, Дзмітрыева і інш. сталі вядомы кожнаму чыгуначніку.

Выдатныя стаханаўцы ёсць і сярод рамонтнікаў паравознага дэпо. Тут вызначаецца сваёй работай майстар арматурна-аўтаматнага цэха т. Паталевіч. Ён дабіўся высокай якасці рамонту аўтаматычных тормазаў на паравозе, і зараз тэрміны работы тормазаў павялічыліся ў 3—4 разы.

Свідравальшчыца т. Шмак, узнагароджаная наркомам значком «Почетному железнодорожнику», ужо 13 год бязменна працуе на двух свідравальных станках і выдатна захавала іх. У 1939 годзе па плану трэба было рабіць капітальны рамонт станкоў, але яны рамонту не патрабавалі. Тав. Шмак узяла на сябе абавязацельства прапрацаваць на гэтых станках без рамонту ўвесь 1940 год.

СОНЦА СТАЛІНСКАЙ КАНСТЫТУЦЫІ САГРАВАЕ ЖЫЦЦЁ

А. С. ШУСТЭР
Галоўны ўрач радашковіцкай бальніцы

Многа хвалюючых, радасных дзён перажывае народ заходніх абласцей БССР. Назаўсёды вызваліўшыся ад панскага ярма, беларускі народ гарыць жаданнем хутчэй пабудаваць такое-ж шчаслівае жыццё, якім жывуць усе грамадзяне Савецкага Саюза. Мы, новыя савецкія грамадзяне, горды тым, што ажыццявілася наша мара, што мы маем уладу, якая адпавядае інтарэсам народа, — савецкую ўладу.

Народ, назаўсёды з'яднаны ў адну дружную савецкую сям'ю, у адзіную сацыялістычную дзяржаву, нікому не аддасць сваю свабоду.

Дзесяцігоддзі мы жылі ў непасрэднай блізасці з магутным Савецкім Саюзам. Праз польскія кардоны, праз дротавыя загароды да нас даходзіла праўда аб жыцці нашых братоў. Мы з прагнасцю лавілі кожнае слова праўды.

І хіба можна перадаць тое захапленне, якое мы адчувалі, калі сваімі ўласнымі вачыма ўбачылі гэтую праўду, адчулі яе ўсеперамагаючую сілу?

23 лістапада работніца Лідскай гумавай фабрыкі т. Рэдзік, кацельшчык Баранавіцкага чыгуначнага дэпо т. Ермаковіч, селянін Стаўбцоўскага раёна тав. Шостак і селянін Беластоцкага павета т. Радзішэўскі, у тым ліку і я, былі ўключаны ў састаў дэлегацыі БССР, якая была паслана на свята ўзбекскага народа. Узбекскі народ святкаваў слаўны 15-гадовы юбілей існавання сваёй рэспублікі. Для нас, стаўшых нядаўна новымі грамадзянамі вялікага Савецкага Саюза, перажыўшых кашмарную нацыянальную няроўнасць і нечалавечае прыгнечанне, паездка па Савецкаму Саюзу і ў брацкую Узбекскую рэспубліку з'явілася такой велізарнай падзеяй, што, бадай, цяжка перадаць яе простымі словамі.

Адроджаны народ сонечнага Узбекістана выключна гасцінны. У нас адбываліся цёплыя сустрэчы з рабочымі прадпрыемстваў, з калгаснікамі, з байцамі і камандзірамі, палітработнікамі Чырвонай Арміі, з комсамолам. У навучальных установах, на шматлюдных мітынгах і ўсюды, дзе мы бывалі, мы адчувалі да сябе велізарную брацкую любоў і ўвагу. Шырока адкрытымі вачыма мы глядзелі на ўсе заваёвы, на велізарныя дасягненні ўзбекскага народа. У мінулым краіна найцяжэйшай каланіяльнай эксплаатацыі ператварылася ў адну з квітнеючых рэспублік Савецкага Саюза.

Узбекскі народ з прагнасцю слухаў і нашы расказы аб мінулым нашым жыцці. Бяспраўнае ў мінулым жыццё узбекаў, каракалпакаў, кіргізаў, таджыкаў, бухарскіх яўрэяў—жыхароў былой адсталай калоніі рускага імперыялізма—у многім падобна на былое жыццё беларусаў пад панскім ярмом.

Царскія чыноўнікі, мясцовыя эміры, князі валодалі ўсім. У іх руках была палітычная ўлада, землі і воды. Працоўнае-ж сялянства — узбекскія дэхкане—цярпелі ад кабалы і жорсткай эксплаатацыі, жылі ў галечы, цемры і невуцтве. Яны былі на становішчы рабоў. Лепшыя баваўняныя палі былі ў руках баеў і мулаў.

Мы пабывалі ў сярэдневяковай турме эміра бухарскага — Зіндолі. Мы бачылі каланчу, з якой эмір загадваў скідваць сваіх «вернападданых».

Каб зразумець усю трагедыю гэтага народа да вызвалення яго Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй, нельга не заглянуць у яго мінулае. Тысячы гектараў зямлі прадстаўлялі сабой галодны стэп. Дэхкане апрацоўвалі палі прымітыўнымі прыладамі—амачом (сахой), кетменем (матыгай) і драўлянай баранай. Прымітыўныя арыкі—каналы—ператвараліся ў ачагі заразы. Камары распаўсюджвалі малярыю і іншыя трапічныя захворванні. Непрыглядную карціну прадстаўлялі сабой бедныя кішлакі. Пакрытыя паранджой, узбечкі былі цёмнымі, забітымі нявольніцамі, іх трымалі ў затворніцтве, далёка ад жыцця.

Людзі гэтага краю не маглі раней і марыць аб шчасці. Нішчата і невуцтва—вось быў іх лёс. Не было школ, вышэйшых навучальных устаноў, тэатраў. Да рэвалюцыі ва Узбекістане быў адзін узбек з вышэйшай асветай — сын мясцовага буйнага капіталіста. Мізэрная колькасць бальніц, адзін урач на 250.000 насельніцтва дапаўнялі сумную карціну.

Зараз краіна пакрылася шырокай сеткай навучальных устаноў. 29 ВНУ, 105 тэхнікумаў, тысячы школ, 1.106.457 вучняў пачатковых і сярэдніх школ — вось сведчанне росту культуры адроджанага народа.

У сонечным Узбекістане расквітнела мастацтва, нацыянальнае па форме і сацыялістычнае па зместу. Узніклі дзесяткі выдатных клубаў, музеяў, тэатраў. Народам Савецкага Саюза вядомы узбечкі артысткі Халіма Насырава, Рахімава, Тамара Ханум і іншыя.

Мы пабывалі ў Ташкенце, Самаркандзе, Бухары, у горадзе Фергане, Кокандзе, Маргелане. Гэтыя гарады ператварыліся ў культурныя цэнтры. Выдатныя шматпавярховыя будынкі, палацы культуры, бальніцы, паркі, тэатры, школы — усё здзіўляла нас сваім размахам і прыгожасцю.

Узбекскі народ, сагрэты сталінскай дружбай народаў, паказаў на абноўленай зямлі літаральна цуды. Тут дасягнуты сусветныя рэкорды ўраджаю бавоўны ў 100 і больш цэнтнераў з гектара. Народ, які вякамі пярпеў ад бязводдзя, смела вядзе самаадданую барацьбу за ваду. Там праведзена велізарная работа па пабудове ірыгацыйных аб'ектаў. 52 каналы, у тым ліку найвялікшы ў Саюзе Ферганскі канал, пабудавалі людзі сонечнага Узбекістана. 160 тысяч калгаснікаў Узбекістана пабудавалі цудоўную ірыгацыйную будоўлю — Ферганскі канал — за 45 дзён. Мы бачылі гэтае гіганцкае народнае тварэнне. У канцы снежня канал запоўніўся вадой. Ён забяспечвае новыя дзесяткі тысяч гектараў зямлі для бавоўнаводства. Носіць ён імя таго, хто даў шчасце ўсяму савецкаму народу і вызваліў узбекскі народ ад векавога рабства. Ён носіць імя таварыша Сталіна.

Калгаснікі Узбекістана багацеюць з кожным днём. 25 тысяч трактараў, звыш 2 тысяч камбайнаў, тысячы машын апрацоўваюць цяпер калгасныя палі. Узбекістан пакрыўся асфальтавымі дарогамі. Толькі за апошнія пяць год валавы даход калгаснікаў узрос з 461 мільёна рублёў да 2.711 мільёнаў рублёў, г. зн. павялічыўся ў 6 разоў. Сярэдні грашовы даход на адну калгасную гаспадарку павялічыўся з 529 рублёў да 3.060 рублёў. Ва Узбекістане налічваецца цяпер да 600 калгасаў-мільянераў.

Бурны росквіт атрымала прамысловасць. У Савецкім Саюзе шырока вядомы Ташкенцкі тэкстыльны камбінат, дзе працуюць 12 тысяч рабочых, а ў хуткім часе там будуць працаваць 25 тысяч чалавек. Многа шоўкаткацкіх і шоўкамагальных фабрык у Самаркандзе і Маргелане, велізарная гідраэлектрастанцыя Чырчык, фабрыка азотных угнаенняў, буйнейшы ў свеце масларобны завод у Фергане, вялікія нафтавыя промыслы — усё гэта ўзнікла за гады сталінскай пяцігодкі.

Працоўныя заходніх абласцей БССР вельмі цікавяцца жыццём народаў сонечнай рэспублікі. Нашы даклады аб паездцы ва Узбекістан выслухоўваюцца з найвялікшай увагай. Паступае многа пытанняў.

Наш народ, які раней пярпеў галечу, эксплаатацыю, жыў у цемры і невуцтве, смела глядзіць у сваю будучыню.

Узбекскі народ пад кіраўніцтвам партыі бальшавікоў на працягу 15 год змяніў да непазнавальнасці сваё жыццё, стварыў сапраўды квітнеючы край з багатай прамысловасцю, з высокай культурай. Мы ўпэўнены, што і наш народ, дзякуючы дапамозе ўсяго савецкага народа, хутка ператворыць былую Заходнюю Беларусь у квітнеючую частку вялікага Савецкага Саюза.

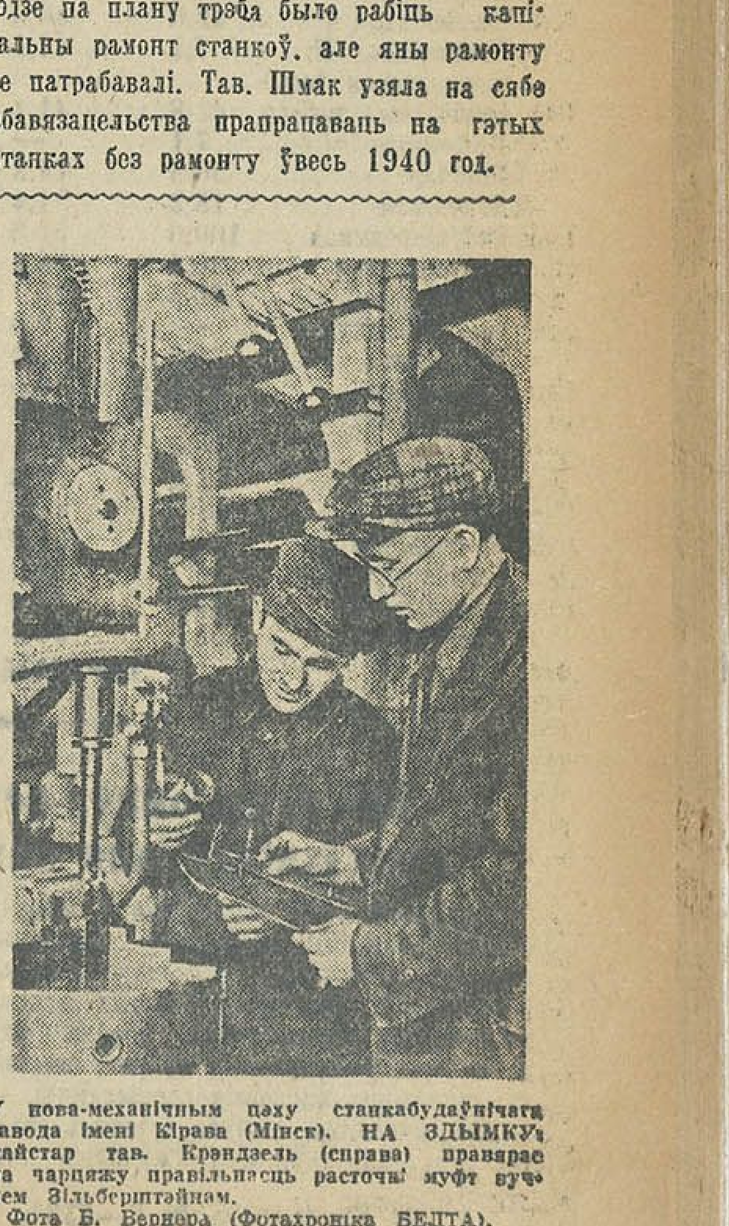

У нова-механічным цэху станкабудаўнічага завода імені Кірава (Мінск). НА ЗДЫМКУ: майстар тав. Крэндзель (справа) правярае па чарцяжу правільнасць расточкі муфт вучнем Зільберштэйнам.
Фота Б. Вернера (Фотахроніка БЕЛТА).

ЗВОДКА
АБ ХОДЗЕ РАМОНТУ ТРАКТАРАЎ У МТС ПА БССР
на 15 студзеня 1940 года
(у процантах да гадавога плана).

Назва вобласці і МТС	Капітальны	Бягучы
Віцебская вобласць МТС	54,3	28,2
Аршанская	31,2	40,9
Высоцкая	50,0	20,0
Смальянская	38,8	25,0
Копысьская	66,6	20,0
Асвейская	27,2	31,8
Кохапаўская	12,5	16,6
Чапаеўская	14,3	14,3
Багушэўская	66,6	6,0
Стайкаўская	45,4	35,3
Бешанковіцкая	50,0	29,6
Астровінская	58,8	48,0
Бачэйкаўская	91,7	31,6
Ветрынская I	70,0	20,0
Ветрынская II	80,0	38,8
Вароніцкая	66,6	33,3
Віцебская	100,0	75,0
Мазалеўская	100,0	66,6
Селюцкая	93,3	56,5
Гарадоцкая I	69,2	16,0
Гарадоцкая II	41,6	5,2
Бескатаўская	66,6	18,2
Дрысенская	60,0	47,6
Бігосаўская	63,6	27,7
Боркавіцкая	53,3	50,0
Валынецкая	33,3	—
Дубровенская	70,0	48,0
Орлавіцкая	50,0	5,8
Зарубская	60,0	19,2
Лепельская I	41,6	5,5
Лепельская II	31,6	29,6
Губінская	62,5	46,6
Лёзнянская	35,0	50,8
Высачанская	76,5	—
Добрамысленская	90,0	56,2
Мехаўская	72,2	17,8
Межанская	64,3	23,8
Полацкая	26,6	9,5
Трудавая	20,0	—
Бельская	14,3	16,6
Расонская	66,6	—
Чырвонаармейская	84,6	15,8
Клясціцкая	—	46,6
Сененская	61,1	20,0
Ходцаўская	60,0	6,2
Першамайская	53,3	22,2
Сіроцінская	58,8	70,8
Чэрніцкая	25,0	35,0
Старынская	73,3	5,5
Суражская	50,0	14,8
Задвінская	46,1	12,5
Талачынская	43,7	10,0
Сырыцкая	40,0	13,3
Рэвяціцкая	43,7	32,0
Ушацкая	64,3	37,5
Велікадольская	25,0	52,6
Комінтэрнаўская	85,7	16,6
Селішчанская	40,0	47,0
Чашніцкая	23,5	43,4
Пачаевіцкая	55,5	35,3
Вятненская	38,4	31,6
Мінская абл. МТС	35,9	26,0
Барысаўская	26,3	39,1
Палелюмская	50,0	35,7
Прыямінская	10,0	14,3
Бягомльская	55,5	50,0
Мсціжская	33,3	66,7
Краснабярэзінская	—	25,0
Беразкоўская	28,3	100,0
Грэская	23,5	7,1
Пакрашаўская	9,1	25,0
Заслаўская	40,0	16,0
Новадворская	78,6	27,8
Рагоўская	25,0	9,0
Копыльская	64,7	36,3
Забалацкая	46,1	41,2
Цімкавіцкая	41,7	50,0
Чыжэвіцкая	28,6	—
Крупская	36,3	—
Грушаўская імені 20 год БССР	50,0	47,6
Лагойская	27,8	48,1
Косінская	44,4	50,0
Янушкоўская	33,3	24,0
Любаньская	16,7	13,8
Загальская	25,0	5,5
Палеская	25,0	21,5
Астрашыцка-Гарадзецкая	30,0	5,9
Мінская	9,5	13,8
Большавіцкая	21,1	13,8
Фаніпальская	54,5	31,6
Негарэльская	33,3	17,4
Дзяржынская	23,5	11,1
Пушчынская	78,9	12,0
Плешчаніцкая	37,5	14,8
Акцябрская	17,6	22,7
Горнаўская	16,6	33,3
Пухавіцкая	64,3	63,6
Сінчанская	41,7	23,5
Слуцкая	14,3	11,8
Кучынская	100,0	26,3
Бзуманская	42,9	33,3
Смалявіцкая I	42,0	40,0
Смалявіцкая II	7,1	11,1
Верхменская імені Сталінскага набору	42,8	41,4
Рудзенская	7,1	—
Шацкая	30,8	14,3
Дукорская	18,2	21,4
Старадарожская	100,0	51,8
Палажэвіцкая	36,4	36,4
Старобінская	10,5	10,7
Капацэвіцкая	—	9,0
Штурмавая	33,3	25,0
Узденская	71,4	26,0
Пагранічная	46,2	27,8
Озерская	66,7	12,5
Халопеніцкая	58,8	23,3
Янаўская	60,0	40,0
Чэрвеньская	17,6	21,9
Ляцзінская	18,2	52,9
Танежыцкая	30,8	35,0
Бялевіцкая	55,5	44,4
Бучацінская	14,3	—
Магілеўская абл. МТС	36,8	24,9
Асіпавіцкая	21,4	41,6
Ліпеньская	40,0	42,8
Бабруйская	21,4	23,5
Цялушская	27,7	34,4
Бялыніцкая	84,6	38,0
Беларуская	61,5	40,0
Калінаўская	50,0	46,1
Бярэзінская	42,1	41,6
Велікаборская	44,4	12,5
Быхаўская	15,0	19,2
Лучыцкая	16,6	41,6
Кузькавіцкая	31,2	8,6
Горацкая	52,7	6,8
Ленінская	8,3	5,0
Ліхачоўская	—	4,3
Дрыбінская	28,5	11,4
Чэрнеўская	28,5	73,8
Касцюковіцкая	58,3	19,0
Селецкаўская	37,5	13,3
Бялынькавіцкая	54,5	29,4
Забычанская	16,6	45,3
Кіраўская	40,0	30,0
Бераснёўская	13,3	20,0
Клімавіцкая	40,8	5,8
Раднянская	62,5	33,3
Мілаславіцкая	25,0	20,6
Красінская	30,0	38,4
Несяцкая	28,5	36,3
Бацэвіцкая	33,3	25,0
Круглянская	76,9	40,9
Паўлаўская	36,3	45,0
Цецерынская	36,3	28,5
Крычаўская I	37,5	8,0
Крычаўская II	36,3	18,7
Магілеўская	44,4	35,0
Казіміраўская	41,6	38,8
Гуслішчанская	20,0	31,2
Лупалаўская	50,0	37,5
Вендаражская	33,3	23,8
Мсціслаўская	56,2	11,1
Курманаўская	16,6	11,1
Тэльманаўская	7,1	10,7
Прапойская	36,8	28,5
Жалезінская	28,5	52,1
Хоцімская	41,1	24,1
Розальмаўская	75,0	10,5
Чавуская	28,5	23,3
Макрадская	41,6	20,0
Рэспянская	23,5	16,6
Чэрыкаўская	47,3	3,3
Ударная	46,1	5,5
Чырвонапольская	50,0	22,7
Красназвёздная	25,0	31,8
Шклоўская	21,7	7,6
Фашчэўская	72,1	41,6
Любініцкая	66,6	33,3
Гомельская абл. МТС	57,1	31,3
Буда-Кашалёўская	47,0	28,0
Рагінская	81,8	31,2
Веткаўская	76,9	55,0
Закружская	35,7	36,4
Гомельская	63,1	25,0
Нова-Беліцкая	71,4	15,4
Добрушская	52,2	23,3
Жлобінская	17,6	23,8
Каменская	60,0	30,8
Папаратнянская	36,4	50,0
Хальчанская	63,6	22,2
Доўская	42,1	43,5
Селецкая	55,5	15,8
Кармянская	60,0	41,4
Багдановіцкая	112,5	22,2
Лоеўская	33,3	13,3
Рагачоўская	35,3	17,4
Гарадзецкая	80,0	16,6
Ціхініцкая	80,0	—
Рэчыцкая	37,5	4,5
Озерышчанская	120,0	18,7
Холмецкая	42,8	22,2
Свяцілавіцкая	28,6	15,0
Няглюбская	72,7	47,4
Уваравіцкая	100,0	72,7
Комунараўская	44,4	47,0
Будзішчанская	100,0	105,9
Кіселеўская	111,1	31,6
Церахоўская	57,9	27,6
Пролетарская	42,8	27,3
Чачэрская	64,7	66,7
Пісімковіцкая	25,0	31,3
Палеская абл. МТС	40,0	28,1
Брагінская	29,4	34,5
Васілевіцкая	40,0	37,8
Ім. 20-годдзя БССР	66,6	44,4
Глуская	11,1	38,4
Ім. 20-годдзя Кастрычніка	50,0	53,8
Рудабельская	46,1	5,0
Даманавіцкая	76,0	47,6
Азарыцкая	57,1	—
Ельская	33,3	30,4
Скарадпянская	50,0	13,3
Жыткавіцкая	33,3	42,1
Ёлчанская	42,1	54,1
Капаткевіцкая	52,9	37,5
Лельчыцкая	75,0	17,6
Буйнавіцкая	—	25,0
Мазырская	44,4	17,2
Козненская	30,0	8,3
Нараўлянская	40,0	8,6
Дзернавіцкая	—	20,0
Парыцкая I	25,0	4,7
Парыцкая II	28,5	60,0
Петрыкаўская	5,5	—
Тураўская	60,0	43,7
Букчанская	—	22,2
Хойніцкая	55,0	32,1
Рудакоўская	81,8	35,2
Усяго па БССР	**44,1**	**27,2**
Было на 15 студзеня 1939 г.	41,1	28,6

СПРАВАЗДАЧНА-ЭКАНАМІЧНЫ АДДЗЕЛ НКЗ БССР

800 аграномаў, ветэрынарных урачоў, заатэхнікаў для заходніх абласцей БССР

Наркамзем БССР накіроўвае ў заходнія вобласці каля 800 работнікаў зямельных аддзелаў, аграномаў, ветэрынарных урачоў і фельчароў, заатэхнікаў і іншых сельскагаспадарчых спецыялістаў. Апрача таго да работы ў зямельных органах шырока прыцягваюцца мясцовыя спецыялісты.

Для ліквідацыі ящчура і іншых заразных захворванняў, якія з'яўляліся цяжкім бічом сельскай гаспадаркі былой панскай Польшчы, у заходнія вобласці пасланы на пастаянную работу група ветэрынарных работнікаў з 8 ўрачоў і 34 фельчароў. Для гэтай-ж мэты камандзіраваны на часовую работу 112 ветэрынарных урачоў, фельчароў і студэнтаў старшых курсаў Беларускага ветэрынарнага інстытута.

На бытавыя тэмы

АБ РАБОЦЕ „АМЕРЫКАНАК"

Рапшыўшы прывесці ў належны выгляд сваё зімовае паліто, вы заходзіце ў швейна-рамонтную «амерыканку» № 1, што па Ленінскай вуліцы.

Пастаяўшы з поўгадзіны ў чарзе, гаворыце прыёмшчыку:

— Вычысціце, выпрасуйце, папраўце крыху падкладку, — адным словам, прывядзіце ўсё ў парадак.

Пасля ўплаты грошай займаеце другую чаргу. Яна стаіць ля кабінкі (іх у «амерыканцы» толькі дзве). Праходзіць яшчэ поўгадзіны. У вас, нарэшце, бяруць паліто. Праз гадзіну майстар прыносіць яго ў кабінку.

— А чаму не знялі пляму на рукаве? — здзіўляецеся вы.

— У «амерыканцы» няма нашатыру і бензіну. Калі заплаціце мне, зніму сваім спіртам.

— Дазвольце, я-ж заплаціў 10 рублёў прыёмшчыку.

— Але спірт мой.

І вы плаціце яшчэ 3 рублі майстру. Апранаючыся, выяўляеце, што нехапае аднаго гузіка. Прыёмшчык гаворыць вам:

— Здаючы сваё паліто, вы, грамадзянін, нічога не сказалі аб гузіку. Ганіце 60 капеек — будзе і гузік.

Яшчэ большыя мытарствы сустракаюць таго, у каго адстае падэшва або лопаецца шоў у бацінку. Чалавеку прыходзіцца днямі безрэзультатна падарожнічаць па мінскіх «амерыканках».

У кнізе скарг абутковa-рамонтнай майстэрні «Стаханавец», што па Савецкай, 88 (загадчык тав. Бурштэйн), адзін грамадзянін піша:

«Я ўпершыню зайшоў у гэтую буйнейшую рамонтную майстэрню, — «амерыканку» Мінска. Да яе абышоў сем гарадскіх «амерыканак», і мне ўсюды адмовілі ў дробным рамонце поўбацінак. Тут хоць і быў патрэбны для рамонту матэрыял, але я таксама пайшоў ні з чым, не гледзячы на тое, што чакаў паўтары гадзіны».

У «амерыканках» горада груба і некультурна адносяцца да кліентаў, дрэнна, няўважліва выконваюць заказы. Справа даходзіць да таго, што зданыя ў рамонт рэчы прападаюць у «амерыканках».

«Я здаў уцюжыць брукі ў «амерыканку» № 1, якая падпарадкуецца швейна-рамонтнай арцелі «Усход», — скардзіцца грамадзянін С. — За работу заплаціў загадзя і атрымаў квітанцыю № 20874. Калі-ж прышоў за брукамі, мне адказалі, што яны прапалі».

Аб рабоце «амерыканкі» «Стаханавец» грамадзянін Д. піша:

«Некалькі дзён таму назад я прынёс рамантаваць бот. Паклалі заплатку. Калі надзеў бот, заплатка праз дзве гадзіны лопнула. Прынёс рамантаваць зноў. Заказы выконваюцца вельмі марудна і неахайна».

Тое-ж самае можна сказаць аб рабоце і астатніх «амерыканак» Мінска. Але гэта нікольні не турбуе кіраўнікоў праўлення Белкаапромсовета.

А. КАН.
В. АСТРОЎСКІ.

НА МЕСЦА ЗАГІНУЎШАГА БРАТА

БАВА. (Кар. «Звязды»). У часе вызвалення працоўных Заходняй Беларусі з-пад польскага прыгнёту смерцю храбрых загінуў намеснік палітрука камсамолец Нікалай Курноў. Калі аб гэтым даведаўся яго брат Міхаіл, ён прыслаў камандаванню часці пісьмо, у якім піша:

«Прашу прыняць мяне ў рады Чырвонай Арміі на месца загінуўшага брата. Загінуў брат Нікалай, але савецкая моладзь устане на яго месца і будзе біць ворага так, як ён біў ворагаў нашай радзімы».

Камандаванне часці ўдзейсніла хадайніцтва перад Наркаматам Абароны СССР аб прыняцці Куркова Міхаіла ў часць, дзе служыў яго брат.

СЯМ'Я ПАТРЫЁТАЎ

КРЫЧАЎ. Вялікай павагай працоўных раёна карыстаецца знатны настаўнік Прусінскай пачатковай школы Ямеля Грыгор'евіч Грыгор'еў. За 37 гоц сваёй педагагічнай дзейнасці ён выхаваў нямала адданых савецкай радзіме. Сярод яго выхаванцаў — камандзіры Чырвонай Арміі, інжынеры, тэхнікі і т. д.

Пяць сыноў Ямеля Грыгор'евіча выбралі сабе пачотную спецыяльнасць — пажыццёвую службу ў радах слаўнай Чырвонай Арміі. Старэйшы сын Віталій з'яўляецца слухачом Ваеннай Акадэміі, сын Нікалай — камандуе узводам. Астатнія тры сыны—Георгій, Міхаіл і Барыс аб'яднаны ў баявы танкавы экіпаж братоў Грыгор'евых.

Днямі бацька адданых патрыётаў ад палітрука падраздзялення Н-скай часці атрымаў пісьмо, у якім ён піша:

«Вашы сыны — Георгій, Міхаіл і Барыс прымалі актыўны ўдзел у баях за вызваленне працоўных Заходняй Беларусі ад панскага прыгнёту. У гэтых баявых аперацыях яны паказалі сябе сапраўднымі патрыётамі сацыялістычнай радзімы. Узвесь час, калі камандуе сын Нікалай, увесь час трымае першынство. Усе Вашы чатыры сыны занесены на дошку пачота часці.

Дазвольце ад імені ўсіх нашых байцоў і камандзіраў падзякаваць Вас за тое, што выхавалі такіх выдатных байцоў нашай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Толькі ў нашай квітнеючай радзіме бацькі могуць адчуваць вялікае шчасце, маючы такіх дзяцей».

(БЕЛТА).

Напярэдадні адкрыцця рэгулярных паветраных зносін паміж Масквой і Берлінам

19 студзеня з Масквы ў зваротны рэйс вылецелі два германскіх пасажырскіх самалёты, прыбыўшыя з Берліна 17 студзеня. Першы самалёт «ДС-3»—«Брун» падняўся ў паветра ў 10 гадзін 45 мінут. На барту яго знаходзіліся першыя платныя пасажыры. У 11 гадзін 05 мінут вылецеў самалёт «ДС-3»—«Мерыш-Остраў» з грузам, прадназначаным для авіялініі Масква—Берлін.

20 студзеня на аэрадромах міжнароднай авіялініі Масква—Берлін будуць закончаны ўсе падрыхтоўчыя работы да адкрыцця рэгулярных паветраных зносін.

21 студзеня, дакладна па расліса́нню, з Масквы ў Берлін і з Берліна ў Маскву вылятаюць рэйсавыя самалёты. 21 студзеня ў Маскве і Берліне чакаюцца першыя пасажырскія машыны, якія вылятаюць з Кенігсберга. (ТАСС).

У зваротны рэйс

Учора ў 11 гадз. 21 мінуту ў Мінскім аэрапорце прызямліўся германскі пасажырскі самалёт, які робіць зваротны пробны рэйс па новай міжнароднай авіялініі Масква—Берлін праз Мінск—Беласток. Адлегласць Масква—Мінск пройдзена за 2 гадз. 30 мін. лётнага часу. На барту самалёта — тры пасажыры да Берліна.

Пасля кароткай стаянкі самалёт вылецеў у далейшы шлях на Беласток.

***

У 12 гадз. 20 мін. у Мінскім аэрапорце апусціўся другі германскі пасажырскі самалёт, які таксама робіць зваротны рэйс па трасе Масква—Берлін. Шлях Масква—Мінск пакрыт ім за 2 гадз. 30 мін. лётнага часу. Пасля кароткай стаянкі самалёт адправіўся ў далейшы шлях.

ЭЛЕКТРЫЧНАСЦЬ У ВЁСЦЫ

БЕЛАСТОК, 17 студзеня. (Кар. «Звязды»). Недалёка ад вёскі Пухлачы, Нарэўскай волaсці, Бельскага павета, 10 гоц таму назад памешчык пабудаваў паравы млын. Устаноўлена была дынама-машына, пры дапамозе якой памешчык асвятляў свае будынкі.

Сяляне вёскі Пухлачы рашылі правесці электрычнасць у сваю вёску. Нарэўскі валасны камітэт пайшоў насустрач сялянам. На правадку электрычнасці ён адпусціў 2 тысячы рублёў. Зараз у 27 хатах сялян ярка гараць лямпачкі Ільіча.

1.506 школ

БАРАНАВІЧЫ. На вобласці поўнасцю закончана рэарганізацыя школ і пераход на новыя адзіныя праграмы. Усяго ў вобласці ў рэзультаце рэарганізацыі створана 1.506 пачатковых, няпоўных і поўных сярэдніх школ. На беларускай мове створана 1.401 школа.

К пачатку вучобы ў другім паўгоддзі закончылі сваю работу педагагічныя курсы, арганізаваныя ва ўсіх паветах вобласці. Курсамі былі ахвачаны 1.232 гарадскія і сельскія настаўнікі. У рабоце праведзеных на вобласці павятовых настаўніцкіх канферэнцый і курсаў беларускай, рускай моў, літаратуры і педагогікі прыняла ўдзел 3.902 чалавекі.

МАЙСТРЫ МАСТАЦКАЙ ВЫШЫ ТКАЦТВА І КЕРАМІКІ

Днямі ў Мінску адбыўся пленум лення Беларускага мастацкага прам вага саюза. Былі падведзены вынік боты за 1939 год і намечан плав 1940 год.

На БССР налічваецца 14 арцелі стацкай вышыўкі, ткацтва і керамі прайшоўшы год арцелі далі краіне дукцыі на 9.634.200 рублёў — 1.900 тысяч рублёў звыш плана боты майстраў і масцярыц маст вышыўкі вядомы далёка за межамі шай рэспублікі. Яны дэманстрыра на Усесаюзнай сельскагаспадарчай стаўцы. Абрус, вышыты масцярыца цебскай арцелі імені 8 сакавіка Оскер, быў паказан на сусветнай вы ы ў Нью-Йорку. У павільёне Белар ССР на Усесаюзнай сельскагаспад выстаўцы ў Маскве можна было б выдатна разрысаваную тканіну — ты масцярыц талачынскай арцелі «Чы ны тэкстыльшчык» тт. Лугатавай, беньковай, Машковай і іншых.

Яшчэ большыя перспектывы арцелі мастацкай вышыўкі, ткацтва рамікі ў бягучым годзе. Вытворчая грама павялічана да 11.225 тысяч лёў. Ствараюцца чатыры новыя мастацкай вышыўкі — у Уздзе, ве і інш. раёнах. У існуючых а адкрываюцца 6 новых цэхаў па вы пы, ткацтву і вытворчасці мастацка рамікі. Пашыраецца асартымент пускаемай прадукцыі. Будуць выпу ца кашулі, абрусы, парт'еры, накі падушкі і т. д. У бягучым годзе асвояць выпуск да 30 новых відаў чынскіх кашуль, жаночых плацця шых вырабаў. У мінскай арцелі кай вышыўкі імені Трэцяй пяцігод крываецца цэх па вырабу піон гальштукаў, касынак, шалікаў і Барысаўская ганчарная арцель «Чы Кастрычнік» асвоіць выпуск маст пасуды з гліны.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Цэнтральны Камітэт Тавар Чырвонага Крыжа БССР склікае 22 дзеня, у 6 гадзін вечара, у зале джэнняў ЦК (Комуністычная, 4, тр верх) нараду жанчын-патрыётак, ніц гістарычнага паходу Рабоча-С скай Чырвонай Арміі за вызв працоўных Заходняй Беларусі ад па іга.

Персанальна запрашаюцца наст таварышы: Терахава (падраздзялен вяз), Козіч Надзежда Васільеўна, ман Хася Юдаўна, Васіленкава Еўдак тараўна, Маркава Ірына Тіханаўна, сава Анастасія Васільеўна, Карабко дзія Міхайлаўна, Оленіна Марыя Фё на, Свірыдава Еўгенія Пятроўна на Марыя Архіпаўна.

ЦК Таварыства Чырвонага Крыжа

Дзеннік

Лекцыі, арганізаваныя Міна і гаркомам КП(б)Б, прысвечаныя менаванню 16-годдзя з дня В. І. Леніна, адбудуцца ў клубе БССР (Савецкая вуліца). Сёння гуць прачытаны лекцыі: «Вялікі народ і яго культура». Лектар ЦК тав. Ювчык. «Тaржаство ленінска-с скіх ідэй у знешняй палітыцы па Даклад сакратара абкома парт Хаін-Юмскага.

Уваход на лекцыі па раней ра запрашальных білетах. Пачатак у дзін вечара.

ЗАРУБЯЖОМ

ЛІТОЎСКІ ДРУК АБ ГЕРАІЧНЫМ ДРЭЙФЕ ЛЕДАКОЛА „СЕДОВ"

КАЎНАС, 18 студзеня. (ТАСС). У Літве з неаслабнай увагай сочаць за апошнімі паведамленнямі аб звароце з лёдавага палону гераічных седоўцаў. Газеты публікуюць шматлікія артыкулы і тэлеграмы аб дрэйфе седоўцаў і аб выдатным паходзе флагманскага карабля арктычнага флота—ледакола «И. Сталин».

«Лietувос жыніос» сёння на першай старонцы змясціла вялікае фота ледакола «И. Сталин» і яго капітана т. Беласава. Газета ўказвае, што ледакол «И. Сталин» з'яўляецца самым вялікім ледаколам у свеце.

«Паўночны марскі шлях, — піша газета «Овентблат», — мае вельмі вялікае значэнне. Яшчэ зусім нядаўна лічылі, што Арктыка неперамoжна. У нашы дні Арктыка жыве поўнакроўным жыццём. Ледаколы і гандлёвыя судны Савецкага Саюза свабодна курсіруюць з усхода на захад і назад».

ПРАТЭСТ СУПРОЦЬ ДАПАМОГІ БЕЛАФІНАМ

ЛОНДАН, 18 студзеня. (ТАСС). На пасяджэнні нотынгемскага кааператыўнага таварыства большасцю галасоў адхілена прапанаваная праўленнем рэзалюцыя, якая заклікае да аказання фінансавай дапамогі бандзе Манергейма. У час абмеркавання рэзалюцыі падкрэслівалася, што манергеймаўская Фінляндыя скарыстоўваецца як плацдарм для расшырэння цяперашняй імперыялістычнай вайны.

Адно з аддзяленняў шэфілдскага саюза чыгуначных служачых прыняло рэзалюцыю, якая асуджае палітыку лідэраў лейбарысцкай партыі і пратэстуе супроць пасылкі зброі белафінам.

Аддзяленне нацыянальнага саюза служачых у Уэндсворце (Лондан) вынесла рэзалюцыю, заклікаючую ўсе профсаюзы аказаць супраціўленне пасылцы ваенных матэрыялаў у бела-Фінляндыю.

500 чалавек, якія прысутнічалі на мітынгу ў Местэгу (Уэльс), выразілі свой пратэст супроць пасылкі ваенных матэрыялаў белафінам.

Аддзяленне аб'яднанага саюза паравозных машыністаў і качагараў у Тарнтоне прыняло рэзалюцыю, патрабуючую спынення пасылкі ўзбраенняў Манергейму.

***

СТАКГОЛЬМ, 19 студзеня. (ТАСС). На канферэнцыі членаў соцыял-дэмакратычных арганізацый у горадзе Рукан (Нарвегія) прынята рэзалюцыя, у якой заяўляецца, што «рабочыя Рукана салідарны з фінскімі рабочымі і сялянамі, якія змагаюцца за свабоду і незалежнасць. Канферэнцыя рашуча пратэстуе супроць ваеннай дапамогі белафінам, якая можа прывесці да нарушэння нейтралітэта нашай краіны».

Германскі друк аб англа-французскіх планах пашырэння вайны

БЕРЛІН, 18 студзеня. (ТАСС). Германскія газеты працягваюць друкаваць артыкулы аб англа-французскіх планах пашырэння тэатра вайны. Газета «Нацыяналь цэйтунг» у перадавым артыкуле ўказвае, што англа-французскія падпальшчыкі вайны перанеслі зараз цэнтр сваіх намаганняў у гэтым напрамку ў Скандынавію. У мэтах пашырэння вайны яны распаўсюджваюць хлусню аб пагрозе скандынаўскім краінам, прапануючы ім сваю «дапамогу». Такую-ж небяспечную ігру вядуць яны і на поўдні Еўропы, жадаючы любой цаной выклікаць там непакой.

Газета «Берлінер берзен-цэйтунг» адзначае, што французскія і англійскія імперыялістычныя кругі заняты цяпер пошукамі на геаграфічнай карце Еўропы новых плацдармаў вайны. Бліжні Усход, Балканы і Паўночная Еўропа павінны па разліках Англіі і Францыі з'явіцца тым плацдармам, адкуль саюзнікі змогуць нанесці флангавыя ўдары Германіі.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

БЕРЛІН, 19 студзеня. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае наступную зводку вярхоўнага камандавання германскай арміі: «На захадзе — ніякіх асаблівых падзей. Вечарам 18 студзеня асобныя самалёты праціўніка зрабілі палёты над Паўночна-Заходняй Германіяй. У часе гэтых палётаў англійскія самалёты неаднаразова нарушалі т рыю Галандыі».

ПАРЫЖ, 19 студзеня. (ТАСС). пыяльным камюніке аб ваенных дзе апублікаваным учора вечарам у Па паведамляецца, што ў раёне В адзін з французскіх перадавых паст біў атаку непрыяцельскага атрада, шы некалькі палонных».

ВАЙНА НА МОРЫ

ЛОНДАН, 19 студзеня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што 17 студзеня ля заходняга ўзбярэжжа Англіі нашгурхнуўся на міну і затануў параход «Керперос» водазмяшчэннем у 5.494 тоны. Каманда парахода ў саставе 48 чалавек высадзілася ў адным з пунктаў паўднёва-заходняга ўзбярэжжа Англіі.

Нарвежскі параход «Энід» водазмяшчэннем у 1.140 тон тарпедыраван падводнай лодкай ля паўночна-ўсходняга ўзбярэжжа Шатландыі. Каманда выратавана.

***

ЛОНДАН, 18 студзеня. (ТАСС). скае марское міністэрства паведамля на затопленай англійскай падводна пы «Сіхорс» загінула 5 афіцэраў радавых, на падводнай лодцы «Ан 4 афіцэры і 26 радавых і на па лодцы «Старфіш»—5 афіцэраў і 34 вых. Міністэрства дадае, што, як вала германская радыёстанцыя, каманды падводных лодак «Ангі «Старфіш» выратавана. Аднак імён ратаваных пакуль невядомы.

Святкаванне 10-гадовага юбілея „Дэйлі уоркер"

ЛОНДАН, 18 студзеня. (ТАСС). На паведамленню з Эдзінбурга (галоўны горад Шатландыі), там адбыўся вялікі сход у часць 10-гадовага юбілея газеты «Дэйлі уоркер» — органа англійскай компартыі. На сходзе прысутнічала 3 тыс. чал. Сотні людзей за адсутнасцю месц не мaглі папасці ў зал, дзе адбываўся сход. На сходзе прысутнічаў прадстаўнік эдзінбургскай арганізацыі лейбарысцкай партыі, а таксама прадстаўнікі амаль усіх арганізацый Эдзінбурга. З прамовамі выступілі — вядомы англійскі вучоны Холдэйн і член ЦК англійскай компартыі, член палаты абшчын Галахер.

Праследванні комуністаў ва Францыі

ПАРЫЖ, 18 студзеня. (ТАСС). Газеты «Пці Парызьен» і «Матэн» паведамляюць аб арышце каля Валаньсьена двух комуністаў, арганізаваўшых падпольныя сходы, якія рэгулярна наведвала па некалькі дзесяткаў слухачоў. У Ліёне паліцыя арыштавала за распаўсюджанне ваенных лістовак рабочага мет Гарэ. У Парыжы ваенны трыбунал гаварыў рабочага Брэсона да 3-х г рэмнага зняволення за распаўсюд антываенных лістовак.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ПАЎДНЁВЫМ КІТАІ

На кітайскіх паведамленнях, 18 студзеня галоўныя сілы кітайскіх войск знаходзіліся ў 20—35 кіламетрах на паўночны ўсход і паўночны захад ад Кантона. Кітайскія войскі рыхтуюцца акружыць Кантон з трох бакоў.

У паўднёвай частцы правінцыі Гуансі кітайскія войскі прадаўжаюць наступленне на Наньнін з поўдня, поўна ўсходу. Важны стратэгічны горны Гуньліньгуань, на паўночны ўсход Наньніна заняты кітайскімі войскам рад Цэтан (у 20 кіламетрах на п ны ўсход ад Наньніна) 18 студзеня сама заняты кітайцамі.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУН

Уп. Галоўлітбела № Г—1321.

Мінск, друкарня «Звязды», Савецкая, 49.

М., Л., Ш.